

novoles

glasilo delovne organizacije

straža pri novem mestu, leto XXV, 26. februarja 1988, številka 2 ✓

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Gorazd Kosmina, Majda Medved, Stanka Snidaršič, Tatjana Soško, Jože Novinec. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n.sol.o. Novo mesto – Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3500 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1987 oproščeno temeljnega prometnega davka. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto.

Imenovanje predsednika KPO

Na 5. redni seji, ki je bila 29. 1. 1988, je delavski svet DO Novoles imenoval predsednika KPO DO Novoles.

Na to visoko funkcijo je DS DO imenoval tov. Vilija Pavliča, dipl. ing. gozdarstva. Tov. Vili Pavlič je bil v l. 1987 v. d. predsednika KPO, v preteklih letih je dalj časa opravljal odgovorne funkcije v Novolesu. Od l. 1974 je bil individualni poslovodni organ tozda Blagovni promet oz. komerciale, od l. 1982 pa tudi član KPO DO Novoles za področje poslovnega trženja.

Tov. Pavlič sprejema funkcijo predsednika v zelo težkih časih gospodarske nestabilnosti v širši družbi, ki močno vpliva tudi na poslovno stabilnost našega kolektiva. Novoles se nahaja spričo delovanja teh faktorjev v resnični preizkušnji. Zato so zahteve in odgovornost KPO in njegovega predsednika še toliko zahtevnejše. Tov. Pavlič se tega v celoti zaveda. Njegov program usmeritev za razvoj in vodenje DO Novoles, ki ga je predstavil DS DO, vsebuje zato vse tiste parametre, ki naj zagotovijo Novolesu v teh zaostrenih razmerah eksistenco in nadaljnji razvoj.

V predlaganih usmeritvah za razvoj in vodenje DO Novoles, ki se nas vseh še kako tičejo, tov. Pavlič izpostavlja predvsem naslednje:

- v iskanju izhodov iz krize ne smemo in ne moremo računati na veliko pomoč zunanjih faktorjev: države in družbe. Sami si bomo morali z lastnimi spoznanji in znanjem utirati pot iz težav, s katerimi se sedaj in se še bomo soočali. Med osnovnimi pogoji za premagovanje težav je **znanje**. Zato bomo intenzivno nadaljevali s procesom funkcionalnega izobraževanja posameznih strokovnih in poslovnih delavcev

- na kadrovskem področju bomo posvetili mnogo več pozornosti mladim kadrom, ki prihajajo iz šol in ki se šolajo ob delu. Načrtno jih bomo pripravljali za prevzemanje najodgovornejših funkcij v tozdihi in v DO. Obenem bomo intenzivirali proces pomlajevanja vodstvenih in vodilnih struktur in poskrbeli za njihov osebnostni razvoj

- za doseganje večje organizacijske učinkovitosti bomo dosledno izvedli načrtovano reorganizacijo OD, pri čemer bomo vpeljevali sodobne oblike sistemov vodenja in obvladovanja proizvodnje

- na področju nagrajevanja bomo dopolnjevali in izpopolnjevali sistem tako, da bo stimuliral kreativnost, inovativnost in osebno prizadevanje posameznika

- na področju samoupravljanja bomo še nadalje skrbeli za razvoj in utrjevanje neposrednega samoupravljanja preko samoupravnih delovnih skupin, ki morajo postajati tudi vse bolj avtonomne tehnološke enote

- na področju medsebojnih odnosov bomo vodili politiko tesnega sodelovanja in zaupanja na vseh organizacijskih nivojih

- na področju programske usmeritve bomo težili za tistimi programi, ki bodo zagotavljali dohodkovnost

- na področju trženja se bomo aktivno podrežali trgu in njegovim potrebam, pri tem bomo morali temeljito obračunati s tradicionalno miselnostjo.

Tov. Pavlič je navedel še vrsto drugih programskih usmeritev in predlog ukrepov, predvsem s področja izvajanja sanacije.

Odpri smo preurejen salon pohištva

V ponedeljek, 15. 02. 1988 smo odprli razstavno-prodajni salon pohištva v Novem mestu. Ta salon obstaja od leta 1980, ko smo adaptirali stavbo, v kateri je imela prej domovanje tovarna obutve in mizarstva dejavnost. Na novo preurejeni salon pohištva se vklaplja v novolesovo tržno strategijo, ki se naslanja na organiziranje lastne prodajne mreže preko lastnih salonov pohištva. Preureditev salona v Novem mestu predstavlja prvi korak k realizaciji take koncepcije trženja. Naloga salona sedaj je dvojna: v prvi vrsti mora našemu kupcu nuditi celoten izbor naših programov, hkrati pa mora predstavljati stalno razstavo Novolesovih programov, kar naj omogoča potencialnemu kupcu trezno presojo o nabavi naših proizvodov. Prodajno mrežo lastnih salonov bomo razširili še po celi Jugoslaviji, dogovarjamo se pa tudi že za organiziranje prodajne mreže v tujini, v prvi vrsti v ZRN za Kolpa-san in Kolpa-ker programe. S temi ukrepi smo se torej korenito spopadli z izzivi tržišča, ki postaja tako v tujini kot tudi doma vse bolj zahtevno.

Iz nagovora predsednika SOB Novo mesto tov. Francija Šalija

Preureditev vašega salona je večplastna. Vaš salon pohištva ni več zgolj samo vaš, Novolesova zadeva, čedalje bolj postaja pomemben tudi za mesto, v katerem je našel svoj domicil. Vaš salon je prvič refleksija vsega, kar se že dalj časa dogaja v Novolesu. To kar se sedaj v Novolesu dogaja, se spreminja in nastaja, je veliko: spreminjajo se proizvodni programi, kadrovska sestava in celotna filozofija poslovnega utripa vašega kolektiva. Za nepoznavalce je ta proces preobrazbe nekaj vsakdanjega, lahkega. Za poznavalce pa pomeni to nekaj izredno težkega, zahtevnega in nenazadnje tudi bolečega. Novoles prehaja od velikoserijske

blagovne produkcije k produkciji izbranih visokokakovostnih izdelkov, s katerimi bo odločilno posegel v naš ožji in širši prostor ter v tujino. Vse to pa seveda sproža stiske in napor tako pri posameznikih kot tudi pri skupinah. Vendar Novoles odločno ubira pot prehoda od poslovne rutiniranosti k razvoju inventivnega poslovanja, inventivne poslovne politike. Drugič pomeni ta salon temeljni kamen razvoja lastne prodajne mreže. To je lep, energičen in pogumen korak. Prepričan sem, da bo ta temeljni kamen dovolj krepak za uspešno nadaljnjo graditev poslovne, inovativne, informativne in prodajne mreže. Vse so pomembne. Na Dolenjskem in v

Beli krajini je še precej OZD, ki bi se lahko vključile v tako strategijo razvoja. Na ta način bi bili doma in v svetu še bolj poznani z našim delom in rezultati našega dela. Hkrati z informacijami iz poslovnega sveta se lahko vrši pretok informacij tudi iz drugih področij dejavnosti naše Dolenjske, tako iz področja turistične ponudbe kot tudi iz področja kulture v širšem in ožjem smislu. Tretjič, vaš salon je tudi izziv za Novo mesto v celoti. Naše mesto bo moralo še marsikaj storiti, da bo sledilo industrijskemu razvoju v svojem okolju.

Vaš salon bo na primer gostil vrsto poslovnih partnerjev, tako iz naše domovine kot tudi iz tujine.

Ob tem bodo prav gotovo prišle v poštev gostinske usluge, turistična ponudba kulturnih dobrin ipd. Poudariti hočem, da se mora mesto skladno z zahtevami industrijskega razvoja, tudi samo v vseh elementih razvijati. Četrtrič bi rad omenil, da predstavlja vaš salon tudi možnost kulturne ponudbe. Že sama ta ustvaritev je tudi kulturni dogodek, ob katerem se spominjamo tudi našega pesnika Franceta Prešerna. Salon kot objekt bo pa permanentna možnost za posredovanje nekaterih elementov kulture.

Delavcem Novolesa želim, da bi bilo Vaše delo kronano z uspehom!

Udeleženci otvoritve salona, Dolenjski oktet in tov. Franci Šali, predsednik skupščine občine Novo mesto ob svojem nagovoru

Zbrali smo se v prenovljenem razstavno-prodajnem salonu Novolesovih programov. V tej stavbi, ki je v preteklosti služila večjim proizvodnim dejavnostim, od mizarstva do proizvodnje obutve, smo v letu 1980 uredili Salon pohištva, istočasno pa so v njem dobile prostore naše službe s področja trženja – takozvani TOZD Blagovni promet. V prejšnjem salonu smo prodajali vse vrste pohištva in stanovanjske opreme, ki so jih dobavljali različni proizvajalci. V tistem času smo sledili predvsem cilju – zagotoviti prebivalstvu Novega mesta in okolice čim bolj kompletno ponudbo različne stanovanjske opreme. Ta cilj smo zadovoljivo dosegli. V času delovanja našega salona so razvile svoje specializirane prodaje pohištva tudi druge trgovske hiše, kot so Mercator, Kmetijska zadruga in Exportdrvo.

Razvoj proizvodnje pohištva v Novolesu je bil v zadnjih desetih letih vezan predvsem na izvoz. Zato smo bili domačemu kupcu sorazmerno slabo poznani z našim pohištvo, bolj pa s programom kopalnic KOLPA-SAN. Zaostrovanje razmer na domačem trgu, padanje kupne moči, vse težji pogoji prodaje so nas prisilili, da pričnemo spreminjati koncepcijo prodaje na domačem trgu. Minili so časi distribucije in očitno je, da bo v bodoče, kot že sedaj, bitka za kupce vse trša. Eden od ukrepov, kako intenzivirati prodaje na domačem trgu je tudi postopna izgradnja mreže lastnih salonov pohištva. Le tako bomo lahko zagotovili, da bo naše pohištvo predstavljeno potencialnemu kupcu, v prvem planu.

Prvi korak v realizaciji take koncepcije je naš salon tukaj – v Novem mestu. Njegova vloga bo dvojna. V prvi vrsti nuditi vse vrste naše stanovanjske opreme širšemu krogu kupcev, sočasno pa bo ta salon predstavljal stalno razstavo Novolesovih programov, ki bo omogočala tudi tujim kupcem, ki prihajajo v Novoles, ogled izbire na enem mestu.

Danes razstavljeni programi v pohištvo so pisani bolj na kožo ameriškemu kupcu. V naši programsko-poslovni strategiji pa načrtujemo povečevanje deleža programov za evropski in s tem tudi za domači trg. Delež ameriškega trga se bo v strukturi našega izvoza zmanjševal, dokler bodo trajali protekcionistični ukrepi in politika nizkega

dolarja, ki jo vodi sedanja ameriška vlada. To pa ne pomeni, da se bomo z ameriškega trga umaknili. Taka odločitev bi bila lahko usodna za Novoles saj smo vrsto naših tovarn programsko in tehnološko razvijali desetletja za potrebe ameriškega trga.

Tako organiziran salon je prva stopnica v realizaciji koncepta lastne prodajne mreže v Jugoslaviji. Konkretni dogovori tečejo že tudi na področju Ljubljane, Novega Sada in Beograda. Ob tem pa začnemo skupaj s partnerji v Zvezni republiki Nemčiji razvijati prodajno mrežo za naš program KOLPA-SAN in KOLPA-KER. Le-to naj bi v naslednjih petih letih tvorilo 100 butikov oz. tako-imenovanih BADEINZELEN (kopalniški otoki).

Razstavljeni eksponati kažejo, da smo v Novolesu dosegli sorazmerno visoko stopnjo v kvalitete industrijske proizvodnje in designu. Temu elementu pa bo potrebno dodati v bodoče še predvsem bolj agresivne aktivnosti na področju trženja in uvajanje novih spoznanj in metod pri prodaji.

Kljub velikim težavam in izgubam, ki nastajajo v Novolesu na izvoznem področju – predvsem v ZDA, v Novolesu vidimo smeri izhoda iz sedanjih zagat. Za realizacijo tega izhoda pa bo potrebno še ogromno nesebičnega dela na vseh področjih, ogromno strpnosti, zaupanja v usmeritve in pa tudi pomoč širše družbene skupnosti.

Na koncu bi se zahvalil vsem, ki ste sodelovali pri načrtovanju in izvedbi prenove salona. Istočasno pa dajem priznanje za vzorno in točno opravljeno delo.

Vabim vas, da si po končanem programu ogledate naš novo urejeni Salon in da svoje vtise sporočite tudi vašim prijateljem in znancem.

Hvala

Preureditev salona za potrebe nove namembnosti je bila izvršena v zelo kratkem času. Organizatorje in izvajalce je treba prav gotovo pohvaliti. Sedanji salon je zelo lepo urejen in opremljen, tako da mora doseči svoj namen.

A. Šterbenc

Kolpa-ker pomivalniki udarni program Novolesa

Po začetnih težavah pri trženju programa Kolpa-ker smo z agresivnim pristopom k izvozu korit na zahtevna zahodnoevropska tržišča začeli dosegati lepe uspehe. Že tretje leto zapored izvoz raste z zelo visoko stopnjo rasti in je v letu 1987 dosegel vrednost 1.600.000 USA \$, kar predstavlja več kot 6 % skupnega izvoza Novolesa.

Pri tem pa smo dosegli tudi zelo ugodne rezultate poslovanja saj smo pri prihodku 217 milijard novih din ustvarili 717 milijonov novih din akumulacije.

Ob vestnem in zavzetemu delu vseh delavcev Novolesa, ki delajo na tem programu, od razvoja preko proizvodnje DO Marketinga, kakor tudi nadaljnjemu ustreznemu investiranju v razvoj programa, smo prepričani, da bomo v bodoče lahko dosegali še boljše rezultate in tako še več prispevali k prestrukturiranju in boljšim poslovnim rezultatom celotnega Novolesa.

V letu 1987 smo izvozili 14.800 kom. kuhinjskih korit ali približno dve tretjini celotne proizvedene količine. S programom »Kolpa-ker« smo prisotni v 10 evropskih državah in sicer v Angliji, Avstriji, Italiji, Švici, ZR Nemčiji, Grčiji ter v državah Beneluxa. Izvažamo pa tudi v Izrael in daljni Singapur. V letu 1988 nameravamo ta spisek držav še razširiti. Tako smo navezali stike še s Skandinavijo, Turčijo, Ciprom in Novo Zelandijo, druge trga pa moramo še raziskati.

Po treh letih izkušenj že dokaj dobro poznamo tržne razmere v državah, kamor izvažamo. Kuhinjska korita, ki jih proizvajamo, so postala pravi modni artikel, ki za proizvajalce pomeni zelo dober zaslužek in se zato srečujemo s čedalje hujšo konkurenco. Proizvajalci povečujejo svoje kapacitete, narašča pa tudi število podjetij, ki s tovrstno proizvodnjo šele začnajo. To pa seveda nujno pomeni pritisk na cene. Glede na to, nas v prihodnosti čaka veliko dela tako na proizvodno razvojni strani v smeri zniževanja stroškov in izboljšanja kvalitete kot tudi po tržno komercialni plati s ciljem obdržati in najti nove najustrenejše tržne poti in partnerje, s katerimi bi sodelovali na dolgoročni osnovi. Povezave pa

bi morale poleg čistega komercialno-kupoprodajnega odnosa imeti tudi tehnološko-razvojno vsebino, saj samo ta lahko zagotovi uspešnejše in trajnejše sodelovanje.

V tem trenutku je naš največji kupec firma »In-Sink« iz Anglije. Predvidevamo, da jim bomo v letu 1988 prodali približno 9.000 korit.

Novembra 1987 je firma »In-Sink« postala del družbe Polypipe, ki je v svojo dejavnost, ki sestoji predvsem iz proizvodnje najrazličnejših plastičnih cevi in profilov, želela vključiti tudi program kuhinjskih korit. S tem je »Novoles« dobil močnejšo pozicijo na angleškem trgu preko večjih prodanih količin, ker pa velja angleški trg za enega najbolj konkurenčnih, to pomeni nujno cenovno prilaganje, predvsem pa je potrebno še izboljšati kvaliteto izdelkov, saj bomo le tako lahko uspešno tekmovali z velikimi, že uveljavljenimi angleškimi proizvajalci.

Na največjem angleškem gradbenem sejmu Interbuild v Birminghamu novembra 87 je firma »In-Sink« na svojem razstavnem prostoru predstavila naša korita kot program »Novoles«.

Predstavitve je bila zelo dobra, kar je potrdil tudi množičen obisk.

Povečanje izvoza

Dejavniki razvoja narodnega gospodarstva

Enako lahko rečemo — povečanje izvoza je dejavnik razvoja »Novolesa«.

14. in 15. januarja so v Portorožu strokovnjaki ponovno osvetljevali probleme mednarodnega trženja, kakor s sistemskega vidika, tako tudi podprto z ekspoziciji praktikov, ki so uspeli (Elan, Alpina,...).

Rdeča nit vseh referatov pa so bili z več plati osvetljeni pogoji in primeri za pot v višje cenovne razrede. Ugotovljeno je namreč, da tržimo pasivno, da izvozimo vse, brez kriterija, brez prioritete, ob vprašljivi makro in mikro rentabilnosti. V mnogo primerih gre le za prodajo proizvodnih kapacitet na tuji trg.

Smo na 79. mestu na svetovni lestevici po ND per capita. Še vedno smo cenovno nekonkurenčni, vendar ključni elementi za to so ne-cenovni faktorji. To so:

1. Kvaliteta izdelka,
2. Asortiman izdelka,
3. Možnost prilagajanja izdelka specifičnim zahtevam kupca,
4. Design izdelka,
5. Pakiranje in embalaža izdelka,
6. Dimenzije izdelka in prilagojenost za transport in manipuliranje,
7. Funkcionalnost izdelka,
8. Uvajanje modnih trendov,
9. Možnost izpolnjevanja rokov odpreme,
10. Usklajenost izdelka z mednarodnimi tehničnimi standardi,
11. Vklapljanje v mednarodne sisteme kodiranja izdelka (EAN in dr.),
12. Obseg in kontinuiteta odpreme,
13. Doseženi renome firme,
14. Ustvarjeni ugled in znamka izdelka,
15. Možnost zagotovitve raznih atestov,
16. Pogoji, ki jih diktira prodajalec licence,
17. Zagotovitev pomoči pri nameščanju in koriščenju izdelka,
18. Zagotovitev servisa in rezervnih delov,
19. Usposobljenost kadrov za servisiranje in popravila,
20. Možnost kreditiranja izvoza,
21. Organiziranost jugoslovanskega nastopa na ino-tržišču,
22. Usposobljenost kadrov za kontakte s tujimi kupci,
23. Nerešeni problemi kompenzacijskih in vezanih poslov,

24. Seznanjenost s predpisi, uzancami in običaji dežel kupcev,

25. Brezhibnost izdelka in garancijski rok,

26. Ekonomska propaganda in raziskava tržišča.

Iztržimo 25 % manj od tistih, s katerimi se primerjamo.

Ali ni neverjetna podobnost med Jugoslavijo in »Novolesom«, le s to razliko, da »Novoles« ima resurse, s katerimi je možno v višji cenovni razred.

Pri tem gre za:

1. razvoj, saj le višja razvojna stopnja omogoča strategijo takega vstopa na tuji trg.

2. tehnologijo, ker le srednja in visoka tehnologija daje ustrezne izdelke, ki jih tuji trg sprejme.

3. trženje, ker le aktivno izvozno trženje lahko zagotovi ustrezne izdelčne, distribucijske, komunikacijske in pogodbenne poti.

Pogoji, pod katerimi bo »Novoles« posloval v letu 1988:

— **zakonske spremembe**: Do konca marca bo sprejet nov devizni zakon. GZJ se zavzema za to, da bi:

1. vsak izvoznik razpolagal z določenim deležem prioritarnih pravic plačevanja (PPP) in bi tako imel v vsakem trenutku na razpolago določen odstotek priliva za plačilo uvoženega blaga. Ta bi se gibal od min. 10 % do max. 40 %. Predlog se od predloga ZIS razlikuje v tem, da le ta predlaga poleg višine priliva kot edine prave osnove za določanje razpolaganja s PPP v enaki meri še uvozne pravice kot so veljale do sedaj.

2. da bi imele pravico do koriščenja izvoznega priliva vse DO, ki skupno nastopajo na tujem trgu, ki so v kooperantskem odnosu s končnim izvoznikom. To je v nasprotju s predlogom ZIS, ki gornje predvideva samo za DO, vključene v določene programe kot sta AKA in JUGO.

Nekatere že jasne določbe novega dev. zakona pa so:

— ZIS in ne več NB kot je bilo doslej določa pogoje možnosti vnosa deviz preko zakonskega roka 60 dni;

— plačilo izvoza v razvite dežele preko kliringa je prepovedan;

— poostrijo se kriteriji za izdajo dovoljenj za kompenzacijske posle z razvitimi deželami kot tudi za nove pogodbe o dol-

goročni proizvodni kooperaciji in podaljševanje starih. Vzrok za to je dejstvo, da so namesto poslovno-tehničnega sodelovanja bili osnova mnogih takih pogodb zgolj komercialni uvožno-izvojni posli;

— obseg maloobmejnega prometa je za leto 1988 določen v višini 20 % celotnega poslovanja z Italijo, kot je to veljalo tudi doslej.

Kreditno monetarna politika v letu 1988 restriktivna — po

napovedi guvernerke NBS tov. Ozbič se bo Saturnovo leto odrazilo tudi na tem področju in sicer bo to sušno in viharo leto. Predlagana je ukinitve dev. stimulacij ter politika realnega tečaja dinarja kot instrumenta pospeševanja izvoza, saj zaradi neplačanih stimulacij prihaja do izpada dohodka DO (»Novoles«).

Zapisali:
Pehnec D.
Bartelj J.

NOTICE št. 12

1. SPLOŠNI GOSPODARSKI TOKOVI

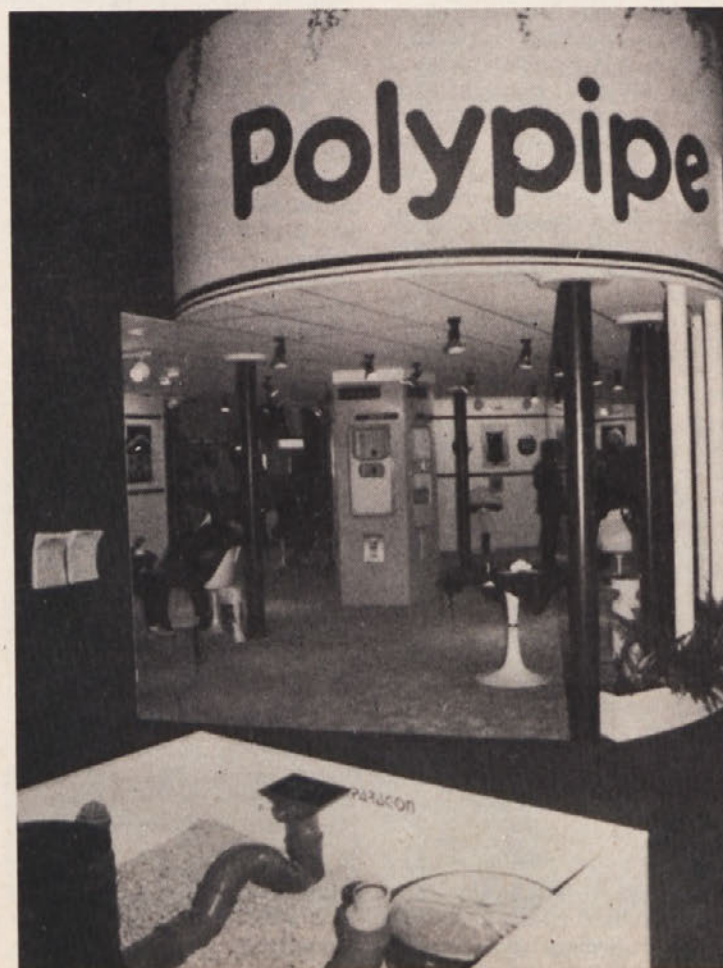
Tečoka gibanja v slovenskem gospodarstvu — zunanja trgovina:

V US \$ po tekočih tečajih	I-XII 87	I-XII 86
1. IZVOZ	12,8	
— konvertibilni	19,3	
— klirinški	— 10,9	
2. UVOZ	4,8	

Realni tečaj dinarja: mesečne stopnje rasti tečajev v odnosu do rasti cen proizvajalcev v SRS (zmanjšanih za rast tujih cen):

	DM	LIT	US\$	koš. konv. valut
VII.	— 1,4	— 0,8	— 0,2	— 1,0
VIII.	— 2,4	— 2,2	— 1,8	— 2,3
IX.	2,4	3,2	— 0,4	1,8
X.	— 2,2	— 2,0	— 1,7	— 2,1
XI.	21,0	18,8	13,1	18,3
XII.	7,4	7,3	4,4	6,5
XI 87				
XII 86	36,1	34,2	16,8	30,7

Vir: GOSPODARSKI VESTNIK, št. 4

2. KONKURENCA

2.1. Lesna industrija »SLAVONJA«. Slavonski Brod namerava v letu 1988 odpremiti za 8,5 milijonov dolarjev pohištva. To je 1,5 milijonov dolarjev več kot preteklo leto. Največ svojih proizvodov »Slavonija« izvozi v Z-evropske dežele, predvsem v Zah. Nemčijo in Italijo. Pred kratkim je omenjeno podjetje sklenilo prednaročilo o izvozu 21.000 komadov drobne pohištva enostavnega tipa iz programa »Condor« in »Monarh« v vrednosti okoli 2,5 milijonov DM z nemškim partnerjem »IMK«. Ker omenjeni izvozni program zahteva tudi odgovarjajoče investicije v opremo, se s firmo »IMK« dogovarjajo tudi o najetju njene strojne opreme.

2.2. »SIMPO« – Industrija pohištva, vzmetnic in dekorativnega blaga. Vranje planira v letu 1988 izvoziti 70 % svoje proizvodnje (leta 1987 je znašal izvoz 35 milijonov dolarjev) – ob tem, da ima za 54 milijonov dolarjev izvoza že sklenjeno pogodbo. Največjo rast izvoza pričakujejo z Avstralijo (jedilnice in dekorativno blago) in sicer v skupni vrednosti 10 milijonov dolarjev. V prav tolikšnem znesku nameravajo ustvariti izvoza v ZDA (spalnice, jedilnice in komadno pohištvo). Izvažajo še v Italijo (sedežne garniture), v Francijo (vzmetnice), na Dansko, Švedsko, Nizozemsko in v Belgijo. Poleg tega nameravajo iztržiti 5 milijonov dolarjev priliva iz kooperacijske proizvodnje pohištva s Sovjetsko zvezo ter 2 milijona dolarjev s Čehoslovaško.

Vir: Tanjugov Bilten, št. 51

3. MANAGEMENT

Ne stori danes tega, kar lahko storiš jutri

Tehnike za boljše izkoriščanje delovnega časa:

a) **Določanje prednosti** po metodi »krivulja pomembnosti«, ki se sestoji iz štirih korakov:

- področje dela,
- pari v trikotniku,
- tabeliranje rezultatov,
- razvrščanje rezultatov.

b) **Zastopanje odgovornosti** – prepuščanje odgovornosti vsem sodelavcem zagotavlja zaupanje v oddelku.

c) **Razporeditev časa** – točno omejevanje časa za posamezne naloge in potem točna analiza porabljenega časa glede na ocenjeni čas povečuje učinkovitost. Naglica zmanjšuje učinkovitost in povečuje površno delo. Razporeditev časa po kategorijah: rutinska dela, načrtovanje, kontrola, zunanji problemi, ostanki, podpora osebju. Na najnižjih vodstvenih mestih zahteva največ časa nadzor, z vzpenjanjem po hierarhični lestvici pa zahtevata vedno več časa, načrtovanje in podpora osebju.

d) **Razporeditev dela** – z ugotavljanjem prednostnih del spoznamo, da pogosto rešujemo obrobne probleme namesto pomembnih. Poglavitni cilj razporeditve dela pa je nadzor in samodisciplina. Čim prej je treba odkriti dnevne in tedenske cikle uspešnosti in temu prilagoditi svoje delo. Poleg tega je pomembno razporejenost svojega dela prilagoditi tudi zunanjim zahtevam.

Cilj: **Upravlajte s svojim časom, da vam ne bo gospodoval!**

Vir: MM – št. 80 (Don Fuller: Electronic Design)

4. PROJEKCIJA PROIZVODNJE LESNE INDUSTRIJE HRVATSKE V LETU 1988

4.1. Kompleks lesne industrije Hrvatske obsega 30 DO s približno 450 TOZD-i in več kot 80.000 zaposlenimi delavci. Fizični obseg proizvodnje in prodaje finalnih lesnih izdelkov se je v primerjavi z letom 1986 zmanjšal za 4 % (v Sloveniji se je zmanjšal celo za 12 odstotkov). Intervencijski ukrepi bodo bistveno poslabšali rezultate dela, odnose pri pridobivanju in razporeditvi dohodka ter restriktivno delovali na razširjeno reprodukcijo in prestrukturiranje proizvodnje. Nezadostna finančna sposobnost za tehnološko obnovo bo povzročila slabšanje kvalitete izdelkov. Hrvatska lesna industrija je bila izrazito usmerjena na domači trg, zato bo zmanjševanje kupne moči prebivalcev in zmanjševanje stanovanjske gradnje povzročilo upadanje prodaje na domačem trgu in povečevanje zaloga.

Zato si je hrvatska lesna industrija kot trajno nalogo zastavila vključevanje v mednarodno delitev dela in sicer preko kooperacije, poslovnega sodelovanja in skupnih izvoznih programov. Lanskoletni porast izvoza na konvertibilno področje za 30 % nameravajo še povečati in sicer z izboljšanjem strukture proizvodnje finalnih izdelkov višjega cenovnega razreda, večjo proizvodnjo za znanega kupca, razvojem novih, tržno raziskanih proizvodov – modernih oblik in funkcionalnosti, razvijati nameravajo kooperacijo med TOZD-i v reproverigi in izven nje – posebno z drobnim gospodarstvom.

Skratka – projekcija proizvodnje lesne industrije Hrvatske za leto 1988 predvideva 5 % povečanje proizvodnje masivnega pohištva, proizvodnja ploskovnega pohištva pa naj bi ostala na lanskem ravni.

Vir: Privredni vjesnik, št. 2533

SAMOUPRAVNE VESTI

Samoupravne aktivnosti v mesecu januarju in februarju

V mesecu januarju je bil osrednji samoupravni dogodek 5 seja delavskega sveta DO z dne 29. 1. 1988.

Na tej seji je bil tov. Pavlič Vili dipl. ing. imenovan za predsednika KPO za dobo 4 let. Tov. Pavlič je predstavil pogoje in usmeritve za razvoj DO Novoles v tem mandatnem obdobju, kar so delegati soglasno potrdili.

Nadalje je bil obravnavan in sprejet plan I–III/88 ter faktor izkoriščanja delovnega časa.

Sprejeta pa je bila tudi politično varnostna ocena DO ter poročilo o izdajanju glasila s predlogom nove sestave uredniškega odbora našega glasila.

Po TOZD-ih so seje delavskih svetov potekale pod podobnim vzdušjem, saj so leti obravnavali našete zadeve, ter ostale, ki pa jih bomo v nadaljnjem pregledu nanizali:

TOZD TPI:

Na 12. redni seji z dne 8. 1. 1988 je delavski svet TOZD potrdil opise in VZD za delokroge:

- glavni vzdrževalec
- vodja priprave dela
- glavni kontrolor kvalitete
- kontrolor kvalitete
- teh. rezil, surovin in materialov
- blagovni knjigovodja

Na 13. redni seji z dne 28. 1. pa je delavski svet obravnaval iste točke dnevnega reda kot DS DO z dne 29. 1. 1988.

TOZD TVP:

Na 11. redni seji z dne 28. 1. 1988 pa je delavski svet sprejel:

- plan za I. kvartal
- metodologijo izkoriščanja del. časa
- novo ceno lesnih odpadkov, ki velja od 1. 1. 1988 dalje za delavce TOZD TVP in sicer do 8 m³ plača 4.000.- din in več od 8 m³ pa po 7.000 din
- imenovali delegata za LB in SSR
- sklep o nabavi novega avtomobila

12. redna seja delavskega sveta z dne 8. 1. 1988 se je odvijala v znamenju:

- povečanja vrednosti enote dela
- povečanje cen masivnih predalov
- SaS o združevanju sredstev
- poročila inventurne komisije iz katerega je razvidno, da je pri surovinah 11,5 m³ viška hlodovine
- odobritev prošnji

TOZD TDP:

V našem največjem TOZD-u je delavski svet 8. 1. 1988 obravnaval zahtevo za varstvo pravic tov. Pavlenč Slavka, kateremu je bil 14. 11. 1987 s strani disciplinske komisije izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja. Delavski svet po obravnavi in na podlagi vseh dokumentov v spisu ter zagovoru delavca ni našel nobenih olajševalnih okoliščin. Prav tako je tudi IO OOS TOZD-a TDP bil mnenja, da je sklep disciplinske komisije pravilen, zato je delavski svet potrdil sklep disciplinske komisije.

Na 17. redni seji z dne 28. 1. 1988 pa je delavski svet poleg v uvodu navedenih samoupravnih vesti obravnaval še proizvodno problematiko. Osrednja tema proizvodne problematike je bila lakirnice. Da bi se problem lakirnice rešil so delegati imenovali za vodjo lakirnice tov. Jarc Slavka.

TOZD LIPA:

Delavski svet našega tozda iz Dolenjskih Benetk je imel svojo 8. redno sejo 28. 1. 1988. Poleg standardnih zadev navedenih v uvodni samoupravni vesti je bila na dnevnem redu še

- predlog povišanja premije za kolektivno nezgodno zavarovanje
- odprodaja drobilca
- nabava akumulatorske baterije in tiskalnika
- obravnavna vlog

Pod točko razno se je delavski svet izjemno razgovoril in izvolil za člana skupščine sklada skupnih rezerv gospodarstva občine Krško tov. Miklavž Silva

- obravnaval in sprejel strukturo ur v letu 1987 v TOZD in strukturo planiranih ur za leto 1988
- sprejeli sklep, da se zaradi prevelike porabe energije nočno delo prenese v polni izmeni
- obravnavali pripombe na vzdrževanje in koriščenje službenih vozil in določili tov. Unetič Ivana za vzdrževanje teh vozil
- obravnavali so tudi nepravilno in neodgovorno ravnanje mlajših delavcev z osnovnimi sredstvi in inventarjem ter njihov nepravilen odnos do sodelavcev. Za navedene primere so se s sklepom odločili disciplinsko obravnavanje vseh, ki bodo še nadalje ravnali kot je navedeno.

TOZD TGD:

Delavski svet je 28. 1. 1988 poleg standardnih zadev obravnaval in sprejel še samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev in interno banko delovne organizacije Lesnina Ljubljana.

TOZD SIGMAT

Delavski svet TOZD v Brestanici je imel 8. izredno sejo 12. 1. 1988. Na seji je obravnaval in sprejel povečanje VED za 20 %, ter sprejel SaS o združevanju dela sredstev sklada federacije za modernizacijo, odpravljanja ozkih grl in razširitev proizvodnje umetnega krzna v RO Prespateks OOUR Krzno, Resen.

TOZD TPP:

Delavski svet TOZD TPP je na svoji 12. redni seji z dne 7. 1. 1988 obravnaval in sprejel:

- predlog povečanja OD
- samoupravni sporazum o združevanju sredstev manj razvitih
- odprodaja sestavine barve dezmoden

Pod točko razno je tov. Srebrnjak obrazložil prisotnim razloge za odstranitev tov. Kovačič Ljudmila iz TOZD TPP dne 6. 1. 1988. Povedal je, da ji je dne 15. 12. 1987 prenehalo delovno razmerje v TOZD TPP. Tov. Kovačičeva je še kar naprej hodila na delo, kljub temu, da je bila opozorjena, da ji je delovno razmerje prenehalo. Ker je tov. Kovačičeva smatrala, da so ji bile kršene pravice jo je tov. Srebrnjak napotil k družbenemu pravobranilcu samoupravljanja oz. na Občinski sindikalni svet v Novem mestu, kjer naj bi ji bila nudena pravna pomoč. Tov. Srebrnjak je še dodal, da je družbeni pravobranilec samoupravljanja predal vso dokumentacijo v zvezi s primerom tov. Kovačičeve. Vstop v tovarno pa ji je moral preprečiti, ker je bil sklep o prenehanju dokončen oz. pravno veljaven in je bilo zato potrebno izvršiti sklep disciplinske komisije.

Na 13. redni seji z dne 27. 1. 1988 pa je delavski svet obravnaval:

- plan 1–3/88
- faktor izkoriščanja delovnega časa
- imenovanje predsednika KPO
- analizo nadur v TOZD TPP za leto 1987.

Pod 6 točko dnevnega reda je delavski svet obravnaval pritožbi tov. Turk Atona in tov. Kovačič Ljudmila. Tov. Kovačič Ljudmila je na DS TOZD TPP podala pritožbo glede disciplinskega ukrepa prenehanje delovnega razmerja v TOZD TPP. Delavski svet je sprejel sklep, da se pritožba zavrne, ker ni bila podana v zakonitem roku.

Tov. Turk Anton je na DS TOZD TPP ponovno naslovil pritožbo oz. prošnjo da mu zaradi nezakonitega prenehanja delovnega razmerja izplača odškodnino v višini 800 milijonov. Prav tako kot pri

tov. Kovačičevi je delavski svet pritožbo zavrgel, ker so zahtevki neutemeljeni oz. so bila izčrpana že vsa pravna sredstva.

TOZD BLP:

Na delavskem svetu tozda so delegati 25. 1. 1988 obravnavali in sprejeli:

- razpis del in nalog delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- najemno pogodbo s tov. Košak Fani za uporabo prostorov z mesečno najemnino v višini 350.000 din.
- nakup osnovnih sredstev
- spremembe VED
- delo preko polnega delovnega časa
- informacijo o občnem zboru sindikata TOZD BLP
- zapisnik o kontroli finančnega materialnega poslovanja v salonu pohištva
- SaS o medsebojnem sodelovanju z DO Metalka.

TOZD TSP:

Delavski svet TOZD TSP je na svoji 11. redni seji dne 29. 1. 1988 obravnaval standardne zadeve v tem obdobju, ki so navedene v uvodu samoupravnih vesti. Kot zanimivost pa je bila obravnavana inovacija oz. inventivni predlog, ki jih je komisija okarakterizirala, kot tehnične izboljšave, ki se izplačujejo tri leta zapored. Izplačila posebnih nadomestil so bila za naslednje inventivne predloge:

- izdelava rezila za brzdanje okvirnih vrat na FKŽ CEL in COS
- izboljšanje na vrtnem stroju Logatec
- brušenje plošč v odd. III
- brušenje veznikov za okvirna vrata v odd. I
- rotacijska stiskalnica za lepljenje okvirnih vrat
- izdelava nasadila art. 5879143 in izdelava stroja za vrtnanje nas...

Potrditve navedenih inovativnih predlogov je seveda pohvalno, saj s tem ko priznamo inovatorjem moralno in materialno priznanje, spodbujamo ustvarjanje inovativnih predlogov tudi pri ostalih potencialnih inovatorjih. Glede na to, da v današnji številki odpiramo novo rubriko »INOVATOR« se bomo omenjeni tematiki podrobneje posvetili v rubriki v eni od naslednjih številki.

TOZD TAP:

Na izredni seji z dne 8. 1. 1988 je delavski svet razpravljal o:

- poročenu OD za 1. 1987
- spremembi delovnega koledarja glede na pomanjkanje naročil za oddelek plošč

Pod točko razno so delegati veliko razpravljali ter sprejeli naslednje sklepe:

- vlogi DO Trimo za združevanje sredstev rezervnega sklada se ne ugodijo, ker je tudi vrsto TOZD v Novolesu poslovalo z izgubo
- skladno z določili samoupravnih splošnih aktov se imenuje za delegata v konferenci poslovne enote LB TDB Trebnje tov. Slak Igorja
- strokovne službe naj uredijo glede možnosti upoštevanja nadur pri izračunu pokojninske osnove za tov. Zupančič Alojza
- tov. Maraž Anici se omogoči izobraževanje ob delu na srednji upravno administrativni šoli s tem, da se sklene pogodba o izobraževanju skladno z določili samoupravnega sporazuma na nivoju DO Novoles
- za prireditve ob koncu izobraževanja se 4. b razredu srednje šole pedagoško in tehnično naravoslovne usmeritve dodeli 5 praktičnih izdelkov
- potrebno je izdelati nekaj sto komadov izdelkov akrilnega galanterije za srečelove in druge namene ter jih predati skladiščniku
- invalidskemu športnemu društvu Olimpija se dodeli 5.000 din iz sredstev sklada skupne porabe

Tone Kotar, direktor tozda BLP vabi goste na ogled nanovo preurejenega salona pohištva

- krajanom skupnosti Svetinja se za modernizacijo ceste Rdeči kal
- Urbavec dodeli pomoč do višine 500.000 din s sredstvi za materialne stroške
- do prihodnje seje delavskega sveta se pripravi predlog nagrade tov. Blaznik Ireni za koristne predloge akrilne galanterije. Slednji sklep pove, da v tozid TAP s področja inventivne dejavnosti pozitivno razmišlja.

TOZD BOR

Delavski svet TOZD BOR je imel 11. 1. 1988 že svojo 57. sejo. Delavski svet je potrdil nadomestne volitve delegatov za delavski svet. Na novo izvoljeni sta bila tov. Stanič Vinko in tov. Vrščaj Marjan. Ker pa je delavski svet razrešil bivšega predsednika tov. Lenič Staneta in člana tov. Livio Rajka, je bil za novega predsednika predlagan in sprejet Stanič Vinko.

Nadalje so bili sprejeti sklepi o:

- sklenitvi pogodbe o delu s tov. Bogolin A., Tršelič I. in Jordan I., ki so dne 27. 11. 1987 do 4. 12. 1987 opravili dela - popravilo kombija.
- odobritvi študijskega dopusta tov. Darinki Aščič
- 58. seja delavskega sveta z dne 27. 1. 1988 pa je potekala v znamenju
- analize izkoriščanja delovnega časa ter o planu izrabe delovnega časa za leto 1988
- razrešitvi podpisnika vrednostnih papirjev in določitve novega.

Detajl iz sejma INTERBUILD

TOZD TPE:

V Račjem selu je delavski svet tozda razpravljal in odločal 28. 1. 1988. poleg navedenih zadev v uvodu sam. vesti, je še obravnaval in sklepal o:

- imenovanju komisije za pripravo cenika in določitve cen za delo po naročilu
- poročilo o nadurnem delu v letu 1987
- dopolnitev razvida del in nalog končni kontrolor v TOZD TPE
- o dodelitvi socialne pomoči v višini 338.000 din družini Dim ob smrti delavca TOZD TPE Dim Staneta
- dodatku št. 1 k pogodbi o premostitvenem kreditu sklada skupne rezerve SRS

TOZD TES

Delavski svet je imel svojo 11. izredno sejo 8. 1. 1988. Na tej seji je obravnaval predlog povečanja VED za 20 % od 1. 12. 1987 dalje.

V nadaljevanju seje so delegati obravnavali zahtevo delavcev elektro oddelka v kateri navajajo, da so od leta 1982 dalje zaradi nepravilno obračunanega dežurstva na domu oškodovani. Delavski svet je zadevo dnevnega reda delavci energetskega oddelka podali zahtevo s katero zahtevajo razčiščenje zadeve okrog dela sušilnic v času od 22. ure 31. 12. 1987 do 6. ure 1. 1. 1988. V tem času je bilo delavcem v oddelku nepravilno odrejeno da morajo delati, ker pa so bili delavci mnenja, da je bilo delo nepotrebno, zahtevajo v svojem dopisu delavskemu svetu razjasnitev zadeve. Delavski svet je zadevo posredoval članu KPO in DS DO.

Nadalje so bili sprejeti naslednji sklepi:

- potrjujemo nabavo kamiona in podpiramo prizadevanja za obnovo voznega parka, če je naložba smotrna
- preklicujemo soglasje za opravljanje popoldanske obrti za tov. Trifkovič Borisa.

Janez Doltar

SAMOUUPRAVNE VESTI

TOZD ŽAGA

Delavski svet TOZD Žaga je imel v mesecu januarju 2 seji:

Na 12. redni seji dne 11. 1. 1988 so bili sprejeti naslednji pomembnejši sklepi:

1. Sprejeta je bila informacija o oceni gospodarjenja in potrjena je bila povišana VED za 20 %.
2. Obrazložen je bil predlog kolegija TOZD Žaga glede cene in načina odprodaje lesnih odpadkov in sicer:
 - Ekonomska cena lesnih odpadkov je 30.000 din prostorni meter in ta cena velja okvirno do 30. 6. 1988. To je cena, ki velja za zunanje kupce in tiste Novolesove delavce, ki ne pridejo na sindikalno listo.
 - Cena lesnih odpadkov za Novolesove delavce je 20.000 din prostorni meter. Po tej ceni je možno dobiti 8 pr. m.. Količine lesnih odpadkov, ki bodo razdeljene po sindikalni ceni Novolesovim TOZD-om je odvisna od napadene količine lesnih odpadkov iz decimirnice Straža in obrata Ruperč vrh. Kolegij TOZD Žaga bo tekoče spremljal količino lesnih odpadkov, njihovo razdelitev in oddajo. V primeru preprodajanja ali kakih drugih nepravilnosti se kršitelju zaračuna ekonomska cena.
 - Cena 1 traktorske priklovice žagovine iz obrata Ruperč vrh je 10.000 din zunanjim kupcem in 5.000 din delavcem Novolesa.
3. Sprejet je bil cenik uslug TOZD Žaga za leto 1988.
4. Na dela in naloge vodja proizvodnje žagalnice za dobo 4 let je bil imenovan tov. Pirc Metod.

Na 13. redni seji DS z dne 27. 1. 1988 pa so bili sprejeti naslednji pomembnejši sklepi:

1. Plan I. kvartala je bil sprejet pogojno iz razloga, ker dvig internih cen za 20 % ne garantira, da bo Žaga poslovala v I. kvartalu pozitivno oz. če se ne bo upošteval predlog uskladitve preko višjih internih cen bo Žaga poslovala v I. kvartalu z globoko izgubo.
2. Sprejeta je bila Metodologija faktorja izkoriščanja delovnega časa.
3. Sprejet je bil SaS o združevanju dela sredstev v Interno banko DO Lesnina Ljubljana.
4. Za delegata v samoupravne organe Ljubljanske banke Temeljne dolenske banke Novo mesto se imenuje tov. Fink Jože.
5. Dana je bila popolna podpora predlogu, da se za predsednika KPO imenuje tov. Pavlič Vili.
6. Za delegata v skupščino sklada skupnih rezerv občine Novo mesto se imenuje tov. Majster Mladen.
7. Podpira se predlog izdelave avtomatske prečne krožne žage v oddelku decimirnica - Straža vendar pod določenimi garancijskimi pogoji proizvajalcev.

Informacija o spremembah zakona o združenem delu

Z 3. januarjem 1988 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o združenem delu (v nadaljevanju ZZD), ki nam je prinesel vrsto novosti. V tej informaciji vam želimo predstaviti najbolj pomembne spremembe na področju medsebojnih delovnih razmerij, uresničevanje samoupravljanja.

Opomba: Močnejši tisk pomeni, da se spremembe uporabljajo neposredno in takoj, brez predhodne spremembe v naših samoupravnih aktih.

I.

MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA

1. Za opravljanje določenih del oziroma nalog delavci v samoupravnem splošnem aktu določijo največ dve zaporedni stopnji strokovne izobrazbe. Pri izbiri ob razpisu oziroma objavi ima prednost kandidat z višjo stopnjo strokovne izobrazbe, če izpolnjuje tudi druge pogoje iz razpisa oz. objave.
2. Poskusno delo, ki je določeno za delovne naloge, sme trajati največ šest mesecev.
3. Delavci v temeljni organizaciji morajo v skladu z merili, določenimi v samoupravnem splošnem aktu in zakonu, skleniti delovno razmerje s pripravnikom, sicer morajo plačevati prispevek za odpiranje novih delovnih mest.
4. Kadar nastopijo v TOZD ekonomske težave je delavec lahko začasno, vendar največ za šest mesecev razporejen v drugo TOZD v isti DO. Zahteva za varstvo pravic zoper odločbo o

začasni razporeditvi ne zadrži izvršitve odločbe. So pa možne tudi drugačne razporeditve.

5. Poslovodni organi oziroma določeni delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi lahko v primerih določenih v samoupravnem splošnem aktu odločajo:
 - o začasni razporeditvi delavca k drugim delom in nalogam,
 - o delu daljšem od polnega delovnega časa,
 - o dovolitvi odsotnosti z dela,
 - o začasni odstranitvi delavca z dela
 - dajejo mnenja o prispevku delavca pri delu
 - o izrekanju ukrepov za lažje kršitve delovnih obveznosti (tu gre za vodenje postopka, izrek ukrepa ter obvezno o tem obvestiti delavski svet).
6. Dane so večje možnosti razporejanja delovnega časa. Delovni čas je še vedno 42 ur na teden. Skrajševanje delovnega časa na 36 ur na teden za določene dejavnosti in določene primere (izjemno težka dela in naloge, ki opravljajo v neugodnih razmerah oz. v treh ali štirih izmenah,...) bo določil rep. zakon.
7. V zakonu se daje večji pomen denarni kazni kot disciplinskemu ukrepu. Le-ta lahko znaša do 15 % povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v zadnjih treh mesecih pred izrekom ukrepa in lahko traja do šest mesecev. Ukrepi denarne kazni ni več možno pogojno odložiti. Disciplinski ukrep razporeditve k drugim delom oziroma nalogam se lahko izreče delavcu za tri do dvanajst mesecev in se poleg ukrepa prenehanja delovnega razmerja lahko pogojno odloži.
8. V skladu z zakonom bomo v samoupravnem aktu določili in konkretizirali kršitve za katere mora disciplinska komisija obvezno izreči ukrep prenehanja delovnega razmerja. Te kršitve so:
 - neizpolnjevanje delovnih obveznosti,
 - nezakonita uporaba delovnih sredstev,
 - opustitev dejanj, ki jih je dolžan storiti poslovodni organ ali delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v okviru svojih pooblastil,
 - zaporedno tri mesece nedoseganje rezultatov dela iz neopravičenih razlogov,
 - kršitev predpisa oziroma samoupravnega splošnega akta o varstvu pred požari, eksplozijami, elementarnimi nesrečami ter škodljivim delovanjem strupenih in drugih nevarnih snovi, predpisa o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti,
 - opustitev določenih ukrepov za varstvo delavcev pri delu,
 - zloraba položaja in prekoračitev danega pooblastila,
 - izdajanje poslovne, uradne ali druge s predpisom ali samoupravnim splošnim aktom določene tajnosti,

– odsotnost z dela zaradi zlorabe pravice do izrabe bolniške odsotnosti,

– opustitev ukrepov za varstvo in zboljševanje človekovega okolja.

Obvezen ukrep prenehanja delovnega razmerja se izreče tudi za 3 zaporedne neopravičene izostanke z dela in za 5 neopravičenih izostankov v roku enega leta.

V primeru dokazane odgovornosti za navedene kršitve ni mogoče izreči pogojnega ukrepa prenehanja delovnega razmerja.

Sejem INTERBUILD, BIRMINGHAM

9. **Disciplinska komisija nima več zunanjega člana.** Komisija lahko dela v polni sestavi ali v senatu, ki ne sme imeti manj kot tri člane. V skupni disciplinski komisiji mora vsaka TOZD imeti vsaj enega člana.
10. Postopek pred disciplinsko komisijo se ne začne več na predlog sindikata, daje lahko le mnenje med postopkom. Začetek disciplinskega postopka zastara po šestih mesecih od dneva, ko se je zvedelo za storjeno kršitev, oziroma po preteku enega leta od dneva, ko je bila kršitev storjena.
11. Pristojni organ v TOZD mora o zahtevi za varstvo pravic odločiti v 15 dneh od vložitve zahteve. Rok za vložitev zahteve za varstvo pravic zoper dokončni sklep pristojnega organa v TOZD je tudi 15 dni.
12. Pri prenehanju delovnega razmerja je več novosti:
 - **delavcu preneha delovno razmerje, če ne pride na delo 7 zaporednih delovnih dni, o razlogih pa ne obvesti svoje organizacije** (sklep sprejme komisija za delovna razmerja)
 - delavcu preneha delovno razmerje po zakonu, ko izpolni pogoje za upokojeitev po delovni dobi 40 let moški, 35 let ženska ali pa ko dopolni 65 let starosti moški oziroma 60 let ženska in najmanj 15 let zavarovalne dobe. Delavka lahko zahteva enako obravnavanje kot delavci.

II.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA DELAVCEV

1. Zakon je zmanjšal obvezo odločanja z referendumom. Tako se z referendumom odloča le o: sporazumu o združevanju delavcev v TOZD, statutu TOZD, sporazumu o združitvi v delovno organizacijo in SOZD, o statusnih spremembah ter o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Z osebnim izjavljanjem se odloča o statutu delovne organizacije, o temeljnih planov, o sporazumu o združitvi v poslovno skupnost. Zbor delavcev veljavno odloči, če so stališča in sklepi sprejeti z več kot polovico celotnega števila delavcev TOZD.
2. Delegat v delavskem svetu delovne organizacije soodloča v skladu s smernicami, ki so jih sprejeli delavci oziroma delavski svet v TOZD (ne več »s stališči«, kar je bil vezan mandat).
3. Razširjene so pristojnosti delavskega sveta TOZD in bolj poudarjena obveza, da je dolžan upoštevati sklepe delavskega sveta delovne organizacije, ko gre za reševanje splošnih skupnih interesov v delovni organizaciji. Delavski svet TOZD lahko odloči o odpovedi pravici do vrnitve združenih sredstev oziroma do nadomestila za gospodarjenje z njimi.
4. Delavski svet TOZD je, ko odloča o imenovanju in razrešitvi svojega poslovodnega organa, dolžan pred odločanjem zahtevati in obravnavati mnenje delavskega sveta in poslovodnega organa delovne organizacije.
5. Individualni poslovodni organ v TOZD lahko poleg zadev iz svojega delovnega področja opravlja tudi dela delavca TOZD (ekonomist, pravnik...) seveda če bomo tako določili v statutu TOZD in za to obstojajo pogoji.
6. **Delavci v TOZD morajo pred določitvijo periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa obravnavati in ocenjevati rezultate svojega dela in poslovanja na podlagi poročila, ki ga predloži poslovodni organ v TOZD.**
7. Poslovodni organ je odgovoren za strokovno utemeljenost in pravočasnost predlogov, ki jih posreduje na delavski svet.
8. Razširjeni so razlogi, kdaj je lahko individualni poslovodni organ TOZD razrešen pred potekom časa za katerega je imenovan.
9. Delavski svet delovne organizacije lahko z večino glasov vseh delegatov sprejme začasni sklep v primeru, ko ni bilo doseženo soglasje vseh TOZD, pa bi to moralo biti, gre pa za izvrševanje plana, poslovne politike delovne organizacije in bi z neizvrševanjem lahko nastala večja škoda.
10. Poslovodni organ DO je dobil širša pooblastila kadar gre za uresničevanje skupno dogovorjenih ciljev. Poslovodni organ DO sprejema začasne odločitve (za dobo 90 dni) v primeru sporov med njim in poslovodnim organom TOZD, ki zadevajo vprašanja uresničevanja planov, poslovne politike in izvrševanja sklepov delavskega sveta itd. V sporu, ki zadeva izpolnjevanje skupno prevzetih materialnih obveznosti dokončno odloči poslovodni organ DO. **Te spremembe so vezane na spremembo v samoupravnih aktih.**
11. V poglavju družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine je na novo opredeljeno kako se rešujejo spori v TOZD, ki jih ni bilo mogoče rešiti po redni poti. V sindikalnih strokovnih pravilih je ta del bolj natančno pojasnjen.

Področja: pridobivanje in razporejanje dohodka ter čistega dohodka, upravljanje družbenih sredstev, oblika združevanja dela in sredstev, so doživela manjše spremembe. Predstavljena bodo prihodnjič.

IV.

V skladu s spremembami zakona o združenem delu bo potrebno uskladiti naše samoupravne akte v roku 18 mesecev od uveljavitve sprememb. Zato bo potrebno pripraviti program, ki bo vseboval:

- preverjanje ustreznosti sedanje samoupravne in poslovne organiziranosti in oblikovanje predlogov za spremembe (ta del je v fazi analize stanja) ter
 - usklajevanje samoupravnih splošnih aktov.
- Čaka nas torej obsežno delo na tem področju. Vsi konstruktivni predlogi in pripombe bodo zelo dobrodošli.

Bojan Bencik

Ustavne spremembe SFRJ

V poročevalcu skupščine SR Slovenije št. 2 z dne 16. 1. 1988 in ostalih glasilih (DELO itd.) so bili objavljeni osnutki amandmajev k ustavi SFRJ. O osnutkih naj bi tekla javna razprava do 30. 4. 1988.

Predsedstvo centralnega komiteja ZK Slovenije je na svoji seji sprejelo določene usmeritve za javno razpravo, ki naj bi bila povezana z problemi tega okolja. Npr. če o ustavnih amandmajih razpravljamo v Novolesu, naj bi to razpravo povezali s problemi, ki tarejo Novoles npr. organiziranost, odločanje itd. Poleg tega to razpravo ne bi smeli jemati kot formalnost, češ osnutki so že določeni, saj ne moremo ničesar spremeniti.

V tem članku bom podal samo nekatere pomembnejše izvečke, ki se mi zdijo pomembni, zlasti za delavce v združenem delu, ker je sam teks amandmajev zelo kompliciran, zato bom poenostavil zadeve, upam pa, da ne bom zaradi tega doživel »kritiko stroke«, da preveč poenostavljam.

Ustava naj bi se v temeljnih usmeritvah ne menjala. Že v dosednji razpravi je bilo obilo »iskric« v razpravah zlasti okoli področja svobodne menjave (izobraževanje, zdravstvo itd.), vprašanje veljavnosti republiških zakonov, v kolikor so v nasprotju z zveznim in še nekatera zelo pomembna področja.

V letu 1981 je bilo sprejeto 8 amandmajev, tako, da se sedanji začnejo s številko 9.

Amandma 9

V tem amandmaju so urejeni družbeno ekonomski odnosi in bom izbral samo tisto ki se mi zdi zelo zanimivo.

Na začetku je precej zaščitena družbena lastnina s tekstom, da je protustaven vsak akt in dejanje, s katerim je prizadeta družbena lastnina. Smatra se, da se s sredstvi družbene lastnine slabo gospodariti in da jo je potrebno bolj zaščititi.

V točki 3 tega amandmaja je opredeljena pravica dela z družbenimi sredstvi, vendar so delavci odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti kot celoti. S tem naj bi odpravili monopol na delovno mesto in odprli konkurenco pri sklepanju del. razmerij.

Kar zadeva ustvarjanje dohodka s svobodno menjavo dela je restriktiven pristop in naj bi bila to bolj izjema, zlasti v gospodarskih dejavnostih in daje večji poudarek na trgu.

V osnovnem delu tega poglavja je obdelano področje izjemnega dohodka, ki se deli na izjemno ugodne pogoje (npr. rudniška renta) na položajno

rento (npr. trgovino v centru Ljubljane napram podeželju) in izjemni dohodek, ki je razlutan izjemni ugodnosti pri pridobivanju dohodka na trgu. Če je rezultat visokega dohodka posledica monopolnega položaja, naj bi se izjemni dohodek usmerjal v proračun federacije. O tem je bilo že sedaj veliko polemike in razprav, zlasti so bile nekatere razprave negativne do tega.

Pri združevanju sredstev je novo to, da pri skupni naložbi pride tudi do skupnega upravljanja, ne pa da eden združuje sredstva, drugi upravlja (kot je bilo to do sedaj).

Spreminja se položaj delovnih skupnosti in sicer tiste, ki so »ustvarjalne« kot marketing, inženiring itd., ter na čisto administracijo. Prve imajo enak položaj kot TOZD.

Amandma 10

Ta amandma je za OZD oz. združeno delo zelo pomemben, saj govori o njegovem organiziranju.

Izhajamo iz principa samoorganiziranja združenega dela.

Pomembne so spremembe glede delovne organizacije

DO je
– samostojna samoupravna organizacija

- ekonomska celota
- poslovna celota
- temeljni subjekt tržnega poslovanja

Zelo pomembna in bistvena sprememba je da delavec združuje delo (sklene del. razmerje) v DELOVNI ORGANIZACIJI (do sedaj v TOZD).

Tudi upravljanje premoženja naj bi se preneslo na nivo DO. Po dosedanem ZZZ (prejšnji 244. člen je bilo to na TOZD).

Iz tega amandmaja se vidi, da se močno krepi vloga DO, ker je tudi iz naše prakse pokazalo, da je to potrebno.

Amandma 11 govori o ban- kah, 12 na vlaganje tujcev v naše OZD, 13 pa na ustanavljanje SIS-ov, kjer sem že omenil, da gre za restriktiven pristop.

Amandma 14 govori o planiranju, je poizkus racionalizacije planiranja. Amandma 15 in 16 govorita o zadružništvu »obrnit- štvu« (samostojnem osebnem delu). Za naše delavce, ki imajo zemljo je morda zanimivo, da je v amandmaju 18 odpravljen zemljiški maksimum 10 ha in je določeno, da površina (kot maksimum) ne sme biti manjša kot 15 ha in da se to določi z zveznim zakonom. Kot veste iz sredstev javnega obveščanja je Vojvodina, saj njeni predstavniki in tudi kmetje, ki so bili prikazani oz. njihove izjave na TV proti zvišanju maksimuma.

Zelo pomemben za gospodarstvo je amandma 19. Ta govori o odločanju na referendumu, delavskih svetih itd.

Na referendumu se odloča o:

- statutu TOZD
- SaS o združitvi v DO
- SaS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in OD

– lahko pa se določi, da se na ta način odloča tudi o drugih zadevah opredeljenih v naših aktih.

Samoupravni splošni akti in odločitve, ki se sprejemajo z referendumom v DO, so sprejeti, če se je za njih izjavilo večino delavcev v vsaki TOZD. Do tu je enako kot dosedaj. Novo je to, da če odločitev ni sprejeta v vsaki TOZD, pa je večino delavcev v DO to sprejela, lahko

delavski svet DO z dvetretjinsko večino glasov članov DS DO odloči, da se tak akt oz. odločitev začasno uporablja do ponovnega referenduma.

Pristojnosti delavskih svetov so že razširjene, saj se o vseh ostalih stvareh, ki niso na referendumu odloča na delavskih svetih. Zbor delavcev oz. druge oblike osebnega izjavljanja sploh niso več omenjeni oz. je zanemarljivo.

Delavski svet:

Npr.: odloča o razvojni politiki, sprejema plan, sprejema sklepe o uporabi osnov in meril za OD, sklepa o odpovedi pravice do vrnitve združenih sredstev (do sedaj je bilo to na referendumu).

Delavski svet DO o pomembnih odločitvah, odloča z dvetretjinsko večino glasov članov DS.

Ostale odločitve sprejema DS DO z večino glasov (več kot polovico) članov DS.

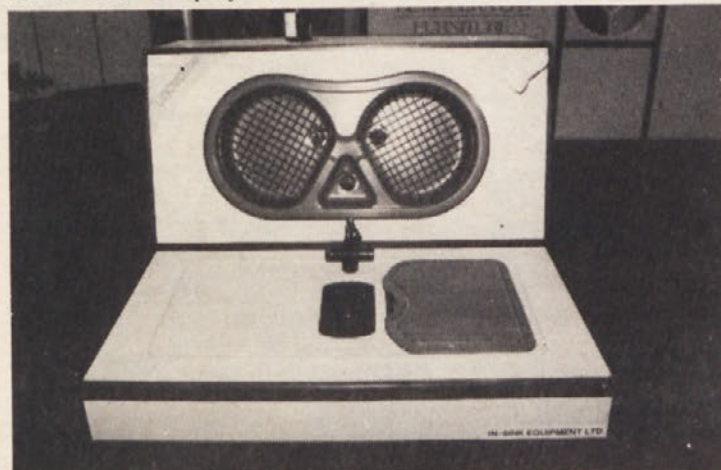
Kdo ne more biti član DS:

– samo individualni poslovodni organ (npr. direktor TOZD) in predsednik in člani KPO. Se pravi po novem bodo vsi ostali delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi lahko člani DS.

V Amandmaju 22 je določeno, kdo opravlja funkcijo delegacije v SIS in DPS. Določeno je, da delavci oblikujejo delegacije, da pa lahko to opravlja tudi delavski svet.

V nadaljnjih amandmajih do št. 37 je že veliko zanimivih stvari od sestave sodišč, davčni politiki, financiranja JLA, predsedstvu SFRJ itd. o katerih je mnogo polemik, vendar menim, da sem tisto, kar zadeva neposredno npr. našo DO, vsaj v splošnem opisal.

Zanimivo je, da so tudi zelo živahne polemike o načinu sprejemanja ustave, čeprav je jasno določeno, da ustavo in s tem tudi njene spremembe, v 398. členu ustave SFRJ, ki pravi, da o spremembi ustave odloča zvezni zbor skupščine SFRJ s soglasjem skupščin vseh republik in pokrajin. Če spremembe ustave niso sprejete, takega predloga oz.

Koriti DINA in AGA

istih vprašanjih ni mogoče odločiti v roku enega leta po zavrntvi.

V Novolesu smo predvideli (v strokovnih službah), da bi o ustavnih spremembah in novostih v spremembah zakona o združenem delu, ki so bile spre-

jete v decembru 1987) informirali oz. razpravljali na samoupravnih delovnih skupinah in zborih ter na organih DPO ob obravnavi zaključnega računa 1987 in plana 1988, po vsej verjetnosti pa v marcu 1988.

Marjan Grabnar

Izvajanje sanacijskega programa v letu 1987

1. Pogoji gospodarjenja v letu 1987

Poslovanje v letu 1987 je teklo v izredno spreminjajočih se pogojih. V začetku leta zastavljena strategija – več domačega trga in manj izvoza, se je že v drugem četrtletju porušila. K temu so botrovali ukrepi na področju cen (vračanje cen) in pa omejitve pri izplačevanju osebnih dohodkov. Te novo nastale razmere so nas pripeljale v ponovno povečevanje izvoza in popolno prilagajanje proizvodnje potrebam domačega trga. Delež domačega trga v celotnem prihodku nam je ob tem padel z 32 % v prvem kvartalu na 19 % v zadnjem kvartalu leta 1987. Ob tem pa se nam je izvoz povečal glede na leto 1986 za 16 % in presegel vrednost 25 mio dolarjev.

Sorazmerno uspešno smo izvajali ukrepe na področju zniževanja zalog, zmanjševanja zaposlenosti, obvladovanja stroškov, povečevanja produktivnosti in fleksibilnega prilagajanja in proizvodnje potrebam trga. Pričeli smo z delom na projektu samoupravne in makro organiziranosti, s ciljem zmanjšati število TOZD in le-te povezati v programske celote. Sočasno smo začeli s programi funkcionalnega izobraževanja za posamezne skupine naših poslovo-

nih, strokovnih in drugih delavcev.

Ob koncu leta ugotavljamo, da nismo uspeli uresničiti vseh s planom zastavljenih ciljev. Obseg izgub je večji od načrtovanih. Vendar pa ob tem ugotavljamo, da bi le-te bile bistveno višje, če nebi izvajali ukrepov znotraj DO.

Vzroke tem odmikom je iskati v vrsti negativnih zunanjih vplivov, kot npr.:

- vračanje cen na dom. trgu v marcu in novembru, vsakič za 15–20 %
- znižanje izvoznih premij oz. ukinitve le-teh
- neredno plačevanje izvoznih premij
- uporaba nekonformnih obrestnih mer v prvem polletju
- nezmožnost obračunavanja dodatnih izvoznih stimulacij, ki naj bi veljale od 1. 7. dalje (ni bilo operativ. navodil)
- padanje kupne moči na domačem trgu
- padanje am. dolarja napram drugim valutam (v zadnjih 3 letih se je vrednost am. dolarja razpolovila iz 3,20 DM na 1,65 DM za dolar)
- hitrejša rast vhodnih cen, od prodajnih oz. od tečaja, kar je posebej izrazito na ploskovnih poh. programih TOZD TPP in TSP.

2. Nekateri podatki o poslovanju

	na l. 1986	na plan
Indeks proizvodnje	103	96
Popr. število zaposlenih	99	97
Rast produktivnosti	104	98

Povprečno število zaposlenih 1986	3.099
Povprečno število zaposlenih 1987	3.060
Indeks	99

Zaposleni:	
1. 1. 1987	3.188 delavcev
31. 12. 1987	2.997 delavcev
Indeks	94 delavcev
Zmanjšanje	191 delavcev

Fluktuacija kadrov	Prišli	Odšli
V. stopnja	30	16
VI. stopnja	6	5
VII. stopnja	8	8

Kadrovska struktura	1987	1986	Indeks
NK	56,5	58,4	96
PK	6,9	7,6	91
KV	20,9	19,2	108
SR	11,6	11,1	105
VIŠ	2,2	1,9	115
VS	1,9	1,8	105
	100,0	100,0	100

Poprečni OD:

1986	99.944
1987	236.050
Indeks	236

Rast cen (indeks):	na l. 1986	na plan
Nabavne cene	207	110
Prodajne cene	210	110
– domači trg	224	
– izvoz	193	

Tečaj USA \$:	1986	380
(poprečje)	1987	735
Indeks		193

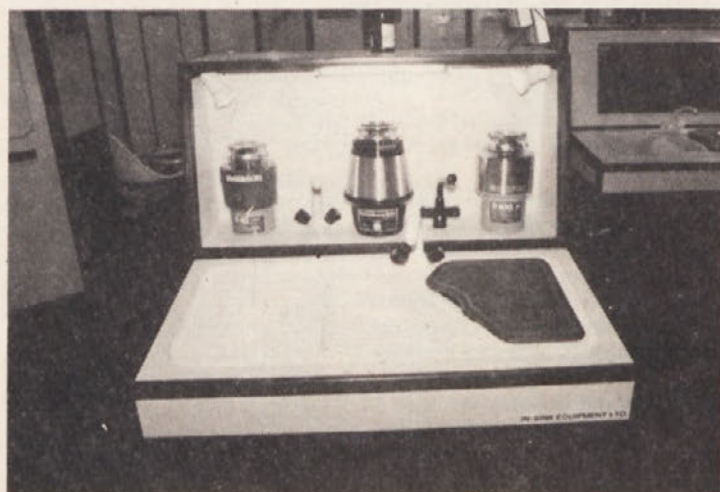
Zunanjetrgovinsko poslovanje:

	000 USA \$	Indeks na l. 1986	na plan
Konvertibilni izvoz	24.552	116	110
Konvertibilni uvoz	8.316	91	98
Presejanje izvoza	16.236	137	117
Pokritje uvoza	2,95 x	129	111

Izvoz po oblikah:

Konvertibilni	%
– direktni	20.787 85
– maloobmejni	1.674 7
– kontokorent	2.091 8

SKUPAJ:	24.552 100
Klirinški izvoz	537 2
VSE SKUPAJ:	25.089 102

Korito VESNA

3. Ekonomika poslovanja

a) Financiranje

Skladno z dohodkovnimi težavami so se v naši delovni organizaciji kazale tekom celotnega leta številne likvidnostne težave. Posebno veliko težav smo imeli ob iztekih tromesečja, saj je bilo takrat treba plačati obresti za kredite poleg vseh drugih finančnih obveznosti. Primanjkljaj likvidnih sredstev smo nadomeščali z raznimi ukrepi, kot so:

- omejevanjem nabav materiala

- podaljševanjem plačilnih rokov dobaviteljem
- zniževanjem zalog
- omejevanjem investicij
- omejevanjem vseh vrst porabe
- omejevanjem dodatnega zadolževanja

Na ta način smo uspeli obdržati stopnjo zadolženosti na primerni višini. Pri zadolževanju smo skušali pridobiti čim več cenejših virov kreditiranja. Pri tem moramo ugotoviti dejstvo, da nas tekom leta banke niso mogle dovolj izčrpno spremljati s krediti za pripravo izvoza in so

se ti krediti zaradi administrativnih ovir skoraj tekom celotnega poslovnega leta držali na nivoju januarja 1987. V decembru 1987 smo rešili tudi ta problem. Banke spremljajo pripravo izvoza na osnovi globalnih podatkov in ne več na osnovi posameznih izvoznih zaključ-

kov. Žal pa smo sedaj naleteli na drugo oviro – omejevanje plašmajev v bankah. Kljub vsemu pa lahko na tem mestu izrečemo zahvalo vsem bankam za razumevanje naših težav in pomoč v konkretnih situacijah.

Stanje kreditov je bilo:

Stanje kreditov	1.1.87	31.12.87	Razlika	Indeks
Kratkoročni krediti				
– pripr. izvoza	1.394	2.241	847	161
– izvoz	2.855	4.560	1.705	160
– likvidnost	2.184	3.705	1.521	170
SKUPAJ:	6.433	10.506	4.073	163
Dolgoročni krediti				
– za osn. sredstva	1.999	4.179	2.180	209
– za obr. sredstva	891	1.030	139	16
SKUPAJ:	2.890	5.209	2.319	180
SKUPAJ KREDITI	9.323	15.715	6.392	169

STANJE KREDITOV PO KREDITODAJALCIH

Kreditodajalec	Kratkor. krediti	Dolgor. Osn. sr.	kreditih Obr. sr.	SKUPAJ	%
LB TDB	2.461	547	240	3.248	21
LB TPB	217	62	12	291	2
LB GB	219	0	0	219	2
Jugobanka	1.313	123	159	1.595	10
Siles+Lesnina	2.891	0	0	2.891	18
Ino krediti	0	3.044	0	3.044	19
Ostale OZD	3.405	403	619	4.427	28
SKUPAJ	10.506	4.179	1.030	15.715	100
Struktura	67	27	6	100	

Kratkoročni krediti so se povečali za 63 %, kar je v primerjavi z inflacijo okoli 150 % realno znižanje za eno tretjino. Struktura kratkoročnih kreditov se ni bistveno poslabšala.

Pri dolgoročnih kreditih imajo največji porast krediti za osnovna sredstva iz naslednjih razlogov:

– pri tujih kreditih zaradi rasti

tečaja tujih valut

– pri domačih kreditih zaradi pripisa obresti h glavnici.

Novih zadolžitev na račun investicij leta 1987 ni bilo.

V letu 1987 smo nabavili za 1 milijardo novih osnovnih sredstev iz tekoče amortizacije. Investicije so bile veliko nižje od obračunane amortizacije, ki je znašala:

– redna amortizacija	1.807 mio din
– revalorizacija amortizacije	1.102 mio din
– SKUPAJ	2.909 mio din

Junija 1987 je prišlo do delne realizacije finančnih transakcij po AKA programu. Preko SLOVENIJALESA smo realizirali delno skrajšanje plačilnih rokov iz Amerike od tedanjih 365 na 240 dni. S tem smo pridobili predčasni priliv okoli 2,7 milijona dolarjev. Ob vračilu izvoznih kreditov nam je ostalo okoli 600 mio din tečajnih razlik, poleg tega pa smo dobili še okoli 600 mio din izvoznih stimulacij. Finančne transakcije in skrajšanje plačilnih rokov preko drugih posrednikov še ni realizirano. DO LESNINA z zunanjim zadolževanjem že zagotavlja plačilni rok 60 dni.

Žal se moramo pri izvozu dotakniti še ene neprijetne zadeve. Devizne stimulacije, ki smo jih prejeli za spodbujanje izvoza so bile zaradi časovnih zamikov pri izplačilih hudo razvrednotene. Plačila stimulacij smo skoraj 100 % dobivali z

menicami. Če smo hoteli pridobiti likvidna sredstva, smo morali te menice eskontoirati in za to plačati zelo visoke eskontne obresti. Tako so bile te stimulacije bistveno razvrednotene, meničnih in zamudnih obresti pa nam družba ni priznala. Dodatne stimulacije za neto devizni priliv in delež izvoza v celotnem prihodku, ki so izvoznikom priznane od polletja dalje, so zaradi administrativnih ovir postale operativne šele januarja tega leta za tretje četrtletje 1987. Za četrto četrtletje bomo zahtevke za te stimulacije lahko vložili šele po oddaji zaključnega računa konec februarja 1988.

S podobnimi težavami smo se srečevali pri plačevanju uvoza v tujino. Uvozna plačila so kasnila več mesecev, s tem pa so rastle negativne tečajne razlike in plačilne takse, ki se plačajo ob plačilu v tujino.

b) Obresti

Za leto 1987 smo plačali naslednje obresti:

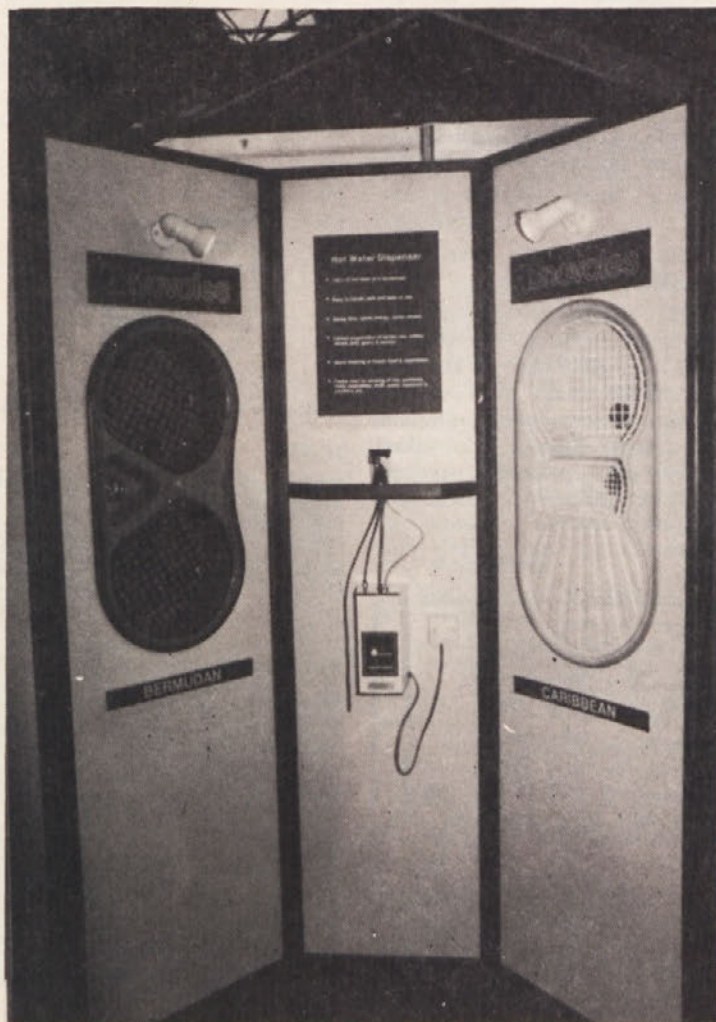
Obresti po namenu kreditov	OBRESTI 1987				
Vrsta kredita	Revalor.	Realne	SKUPAJ	Obr. 1986	Indeks
PLAČANE OBRESTI					
Dolgoročni krediti					
– kred. za osn. sr.	697	46	743	327	227
– kred. za obr. sred.	185	14	199	121	164
SKUPAJ:	882	60	942	448	210
Kratkoročni krediti					
– selektiva	4.799	264	5.063	2.011	252
– likvidnost	2.959	374	3.333	1.195	279
– eskont	1.608	264	1.872	340	551
SKUPAJ:	9.366	902	10.268	3.546	290
Interne obresti	2.332	401	2.733	0	
SKUPAJ PL. OBRESTI	12.580	1.363	13.943	3.994	349
PREJETE OBRESTI					
eksterne	1.041	368	1.409	342	412
interne	2.332	401	2.733	0	
SKUPAJ	3.373	769	4.142	342	1.211
NETO OBRESTI	9.207	594	9.801	3.652	268

Za sistem obresti, ki je veljal v tem letu, lahko trdimo, da je bil bistveno drugačen, kot v letu 1986. Sistem je pri večini kreditov za obratna sredstva do neke mere zagotavljal realnost vračanja sredstev. Za obresti, plačane v prvem polletju, banke še niso obračunale konformnih obresti, zato so bila odplačila obresti

večja od realno deklariranih. Na ta način smo samo v drugem četrtletju leta 1987 plačali bankam 360 milijonov več obresti, kot bi jih logično morali.

Obresti za kratkoročne kredite so precej višje od leta 1986 zaradi:

– višjih obrestnih mer v letu 1987

Koriti EVITA in DIVA

– pri eskontnih obrestih povečanemu obsegu eskontiranih menic zaradi večjega obsega plačevanja z menicami ter plačila deviznih stimulacij z menicami.

Za dolgoročne kredite so nam

– za kredite za osnovna sredstva	295 mio din
– za kredite za obratna sredstva	11 mio din
SKUPAJ:	306 mio din

Za likvidnostno pomoč so nam banke ob tromesečnih odobravale odlog plačila obresti. Trenutno imamo odloženo plačilo obresti za 600 mio din.

c) Zaloge

Eno osnovnih bitk sanacije smo bili na področju znižanja zalog. Stanje zalog je bilo (v mio din po stalnih planskih cenah):

	1. 1.	31. 12.	Indeks
Material	3.771	2.292	60
Surovine	2.446	1.429	58
Nedokončana proizvodnja	2.718	2.185	80
Gotovi proizvodi	3.327	2.405	72
SKUPAJ	12.262	8.311	67

Obstoječe zaloge nam je v tem letu uspelo znižati za tretjino v fizičnem obsegu, kar pomeni po planskih cenah leta 1987 3,9 milijarde din. Če to znižanje preračunamo v dejanske cene iz decembra 1987, je to znižanje za okoli 6 milijard din. Zaloge so nam pričele padati šele v drugem polletju, ker smo

tedaj pri najodgovornejših delavcih v TOZD in DSSS uvedli stimulativno nagrajevanje pri osebnih dohodkih. Sanacijski cilj 20 % znižanja zalog je bil za enoinpolkrat presežen.

Temu primerno se je znižala doba vezave posameznih vrst zalog, ki je znašala (v dnevih):

	1986	1987	Indeks
Material in surovine	48	37	77
Nedokončana proizvodnja	30	28	93
Gotovi proizvodi	30	25	83
SKUPAJ:	108	90	83

To znižanje zalog nam je prihranilo okoli 2 milijardi likvidnih in dohodkovnih sredstev.

ker ni bilo potrebno plačati obresti za kredite.

d) Bilanca uspeha

Na področju ugotavljanja poslovnih rezultatov je v minulem letu prihajalo do številnih sprememb predpisov, ki so povzročali takomenovano obračunsko zmedo. Zadnjič je bil zakon o celotnem prihodku spremenjen decembra 1987, pravilnik o izvajanju zakona (revalorizacija sredstev) pa smo dobili šele

	Celotni prihodek			Dohodek			Poslovni rezultat			Neto
		%			%		Izguba	%		
TOZD										
TVP	7.415	8	2.136	15	316	11	—	—	316	
ŽAGA	6.717	7	1.475	10	—	—	—	—	—	
TPI	5.429	6	1.820	12	934	33	—	—	934	
BOR	3.380	4	516	4	—	—	347	4	—347	
SIGMAT	3.689	4	520	4	—	—	488	5	—488	
TPE-IGK	4.578	5	668	5	—	—	—	—	—	
TDP	15.523	17	604	4	—	—	2.156	24	—2.156	
TSP	7.594	8	—349	—2	—	—	2.422	27	—2.422	
TPP	6.101	7	—1.698	—12	—	—	2.837	32	—2.837	
LIPA	3.227	4	786	5	—	—	—	—	—	
TAP	5.387	6	1.006	7	—	—	—	—	—	
TKO	9.640	10	3.147	21	1.548	55	—	—	1.548	
TES	3.374	4	969	7	—	—	—	—	—	
TGD	3.784	4	282	2	—	—	633	7	—633	
BLP	3.677	4	1.214	8	—	—	—	—	—	
DSSS	2.412	3	1.557	11	—	—	—	—	—	
SKUPAJ	91.927	100	14.653	100	2.798	100	8.883	100	—6.085	
masiva	29.251	32	3.147	21	—	—	2.789	31	—2.789	
ploskev	21.653	24	—863	—6	—	—	5.606	63	—5.606	
polfin.	12.844	14	3.956	27	1.250	45	—	—	1.250	
nelesni	18.716	20	4.673	32	1.548	55	488	5	1.060	
ostalo	9.463	10	3.740	26	—	—	—	—	—	

januarja 1988. Zaradi zamud pri predpisih nekoliko kasnimo pri sestavi tega poročila, z željo, da bi kar najbolj natančno prikazali ugotovljeni poslovni rezultat. V

prikazani bilanci uspeha so že upoštevani najnovejši predpisi glede revalorizacije sredstev, kakor tudi vse možnosti za pokrivanje izgub.

Bilanca uspeha za leto 1987 je naslednja (v mio din):

ELEMENT	Dej. 87	Pl. 87	Dej. 86	Indeks	
				Pl.	1986
Realiz. dom. trg	31.486	31.783	13.595	99	232
Realiz. izvoza	29.464	26.666	12.226	110	241
Interna realizacija	27.468	28.698	13.619	96	202
Prejete obresti	769	666	494	115	156
Ostali prihodki	2.740	0	1.187	—	231
CELOTNI PRIHODEK	91.927	87.813	41.121	105	224
Dir. izdel. stroški	48.536	48.685	23.128	100	210
Posr. mater. stroški	11.430	9.972	5.433	115	210
Amortizacija	2.909	2.015	847	144	343
Rev. str./obresti	9.041	6.592	3.318	137	272
Ostali stroški	5.358	3.031	3.135	177	171
SKUPAJ	77.274	70.295	35.861	110	215
DOHODEK	14.653	17.518	5.260	84	279
Obresti	1.363	301	309	453	441
Zavaroval. premije	399	446	186	89	215
Ostale obveznosti	5.544	4.213	2.249	132	247
SKUPAJ	7.306	4.960	2.744	147	266
ČISTI DOHODEK	7.347	12.558	2.516	59	292
Osebnih dohodki	12.554	10.605	5.228	118	240
Stanovanj. sklad	476	522	242	91	197
Rezervni sklad	402	468	266	86	151
NETO OSTANEK	—6.085	963	—3.220	—	189
– Pozitivni rez.	2.798	1.728	1.397	162	200
– Negativni rez.	—8.883	—765	—4.617	1161	192

Dejanski poslovni rezultat tako za leto 1986, kot tudi za leto 1987, je prikazan v realni višini brez kakršnega koli pokrivanja.

Celotni prihodek je večji od preteklega leta za 124 %. Največji porast imajo izvozni prihodki zaradi fizičnega povečevanja izvoza in relativno večjih deviznih stimulacij od leta 1986 ter pridobljenih predčasnih prilivov po AKA programu. Materialni stroški imajo s 110 % nižji porast od porabljenih sredstev, ker so se bolj povečali:

– amortizacija (243 %) zaradi revalorizacije

– obresti oz. stroški kontrolne revalorizacije poslovnega sklada (172 %). Revalorizacijska bilanca se po temeljnih organizacijah ne zapira, zato tudi revalorizacijske obresti posredno bremenijo stroške. Prav v teh postavkah pa poslovni rezultat močno odstopa od planiranega.

Ugotovljeni neto ostanek, oz. izkazana izguba, je nominalno večji od planiranega in od leta 1986, vendar pa je izguba od preteklega leta realno nižja za okoli 25 %.

Poslovni rezultat po temeljnih organizacijah je naslednji:

Pozitivni rezultat izkazujejo tri temeljne organizacije, izgubo pa šest temeljnih organizacij izvoznikov, s tem, da TOZD

SIGMAT ni pretežni izvoznik. Od dejavnosti je v najslabšem položaju proizvodnja ploskovnega pohištva, saj dve temeljni

organizaciji (TSP, TPP) izkazuje celo izgubo na substanci (negativni dohodek).

4. Planski cilji v letu 1988

V oblikovanju naše bodoče poslovne strategije sta prevladali dve spoznanji:

- na domačem trgu ni možno graditi povečanja proizvodnje in prodajne ekspanzije
- vlada ZDA bo še naprej vodila politiko nizkega dolarja in ostrih protekcionističnih ukrepov na področju uvoza.

Iz tega sledi, da bo naš bodoči tržni prostor usmerjen na področja Jugoslavije z relativno višjo kupno močjo in v Evropo. S tako orientacijo bomo postopno zmanjševali delež izvoza v ZDA, čeprav ni realno pričakovati, da bi se s trga ZDA umaknili. Predvsem bomo povečali izvoz lesnih izdelkov v Evropo na osnovi kooperantskih odnosov. Nelesne programe pa že tudi zelo uspešno izvažamo v večino Evropskih dežel, v letu 1988 pa se bomo pojavili z novim programom KOLPASAN na zahodnonemškem trgu. Na trgu ZRN razvijamo partnersko firmo SVG, ki je organizirana izključno za trženje naše kopalniške opreme.

Še naprej bomo zmanjševali zaposlenost na lesnih proizvodnjah in le-to uokvirili v dolgoročno razpoložljive surovine. Na drugi strani pa bomo povečevali proizvodnjo in tudi zaposlenost na nelesnem sektorju. Do konca leta bomo izpeljali novo samoupravno organiziranost, ki mora zagotoviti učinkovitejše obvladovanje vseh parametrov gospodarjenja. Še naprej bomo izvajali ukrepe na področju zniževanja stroškov in zalog, povečevanja produktivnosti, uvajanja novih programov za nove trge ipd.

Osnovni cilj bo zagotavljanje polno zaposlenost in primerno raven osebnih dohodkov ob tem pa bomo izvajali proces postopnega prestrukturiranja v programskem in tržnem smislu.

Za nemoteno poslovanje in realizacijo planskih ciljev ter sanacijo rezultata po ZR 1987 je potrebno Novolesu zagotoviti:

a) s strani bank:

- odpis obresti v višini 1.180 milijonov din
- redno finansiranje priprave proizvodnje za izvoz, kot tudi izvoza v višini dejanskega doseganja
- v čim večji meri zagotavljanje eskont menic, avale menic, za odpravljanje tekoče nelikvidnosti pa medmesečne kredite.

b) s strani DPS

- zagotoviti prednostno usmerjanje rezervnih skladov po 13. tč IDSR obrazca v DO Novoles
- realizirati dogovor v zvezi s kadrovanjem podpredsednika KPO (DPS Novo mesto).

e) Izgube in predlog pokrivanja

Za izkazano izgubo predlagamo naslednji način pokrivanja izgube (podatki v 000 din):

TOZD	IZGUBA 1987 1	Ost. poz. TOZD 2	Prerazp. obresti 3	Reval. rezerva 4	Odpis obresti 5
BOR	346.868	108.000	88.868	47.219	50.000
SIGMAT	488.331	488.331			
TDP	2.155.752	578.000	781.801	295.951	500.000
TSP	2.421.876	662.000	1.147.781	55.012	130.000
TPP	2.837.418	794.000	697.284	158.382	280.000
TGD	633.617	167.938	245.679		220.000
SKUPAJ:	8.883.862	2.798.269	2.961.413	556.564	1.180.000

TOZD	Izk. izg. v ZR 6	Last. rez. sklad 7	Rez. skl. drug. OZD 8
BOR	52.781	15.000	37.781
SIGMAT	–		
TDP	–		
TSP	427.083	124.000	303.083
TPP	907.752	261.000	646.752
TGD	–		
SKUPAJ:	1.387.616	400.000	987.616

Obrazložitev virov pokrivanja:

Stolpec 2:

Ostanek treh pozitivnih TOZD bomo preko internih razmerij prerazporedili na TOZD z izgubo in tako znižali izračunano izgubo.

Stolpec 3:

Po novi zakonski možnosti bomo presežek revalorizacijskih stroškov v obliki obresti prerazporedili na TOZD, ki imajo večje revalorizacijske prihodke.

Stolpec 4:

Tudi ta nova zakonska možnost dopušča, da del stroškov kontrolne revalorizacije poslovnega sklada razmerjamo na prihodnje leto. Te stroške bo potrebno pokrivati v letu 1988 najmanj v višini 1/12 mesečno.

Stolpec 5:

Poslovne banke smo zaprosili za pomoč pri pokrivanju izgube v obliki odpisa obresti. Zaprošeni znesek za odpis revalorizacijskih obresti so:

LB TDP	630 mio din
LB TPB	50 mio din
Jugobanka	500 mio din
SKUPAJ:	1.180 mio din

Struktura po bankah je izračunana na osnovi plačanih revalorizacijskih obresti za kratkoročne kredite (brez eskontnih obresti).

Stolpec 7:

Pozitivne TOZD bodo oblikovale 400 mio din rezervnega sklada. Ves sklad bomo porabili za kritje izgube.

Stolpec 8:

Za pridobitev rezervnih sredstev po 13. točki IDSR smo zaprosili:

- delovne organizacije v SOZD UNILES
- delovne organizacije v občini Novo mesto
- delovne organizacije, s katerimi poslovno sodelujemo na nabavnem ali prodajnem področju.

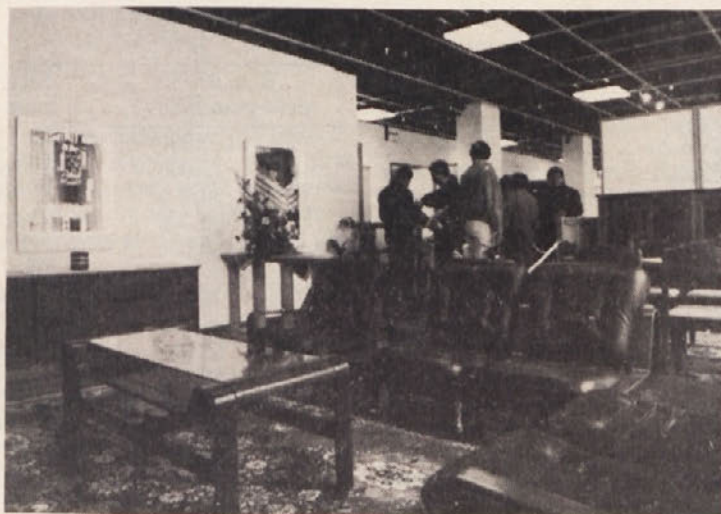
Shema pokrivanja izgub temelji na porabi vseh lastnih virov in šele nato na pridobivanju zunanjih virov.

Struktura pokrivanja izgub je naslednja:

		%
– DO NOVOLES	6.716.246	76
– poslovne banke	1.180.000	13
– druge del. organizacije	987.616	11
SKUPAJ:	8.883.862	100

Viri pokrivanja izgub v kolonah 2 do 5 se bodo uporabili pred sestavo zaključnega računa.

Izguba v koloni 6 bo izkazana v uradnih bilancah uspeha.

Tako izgleda naš prenovljeni salon pohištva – sedežna garnitura SKAND

Naziv
Nepl. real. (+, -)
Realizac. dom. trg
Realizac. izvoz
Zunan. dev. stim.
Inter. dev. stim.
Inter. realizac.
Prejete obresti
Ostali prihodki

»NOVOLES«
-367008
31486704
18551725
10911910
1738659
25729241
769003
3106689

CELOTNI PRIHODEK

Pl. nep. mat. str.
Prenos odstopanj
Reval. porab. sr.
Ind. mat. str. FIS
Razm. FIS v zal.
Amortizacija
Revalor. amortiz.
Obvezn. do DSSS
Int. dev. kompenz.
Revaloriz. stroš.
Ostali stroški
SKUPAJ POR. SRED.

91926923
44713567
-180574
6515069
11429950
0
1807230
1101992
679964
1738686
6528509
2939374
77273767

DOHODEK

Obvezn. do DSSS
Obresti od kred.
Zavaroval. prem.
Obvezn. iz dohod.
SKUPAJ OBVEZN.

14653156
1582128
1363314
399292
3961529
7306263

ČISTI DOHODEK

Osebn. dohodki
Stanov. sklad
Rezervni sklad

7346893
12553444
205066
352624

NETO OSTANEK

Pokriv. izgube
SSP
Izguba

-5764241
2798269
321352
8883862

AKUMULACIJA

KAZALCI
Popr. st. zap.
Dohodek/delavca
Čisti doh./del.
OD in SSP/del.
Popr. mes. neto OD
Akum.: doh (v %)
Akum.: ČD (v %)

-5732969
3060
4788600
2400900
4274500
236050
-39.1
-78

Gospodarski načrt za l. 1988

Glede na vsesplošno stanje na področju prodaje na domačem trgu, kot tudi možnosti nabav osnovnih surovin za proizvodnjo, izdelava plana temelji na naslednjih parametrih:

- rast proizvod. za DO - 1 %
- gibanje zaposlenih - 5 %
- rast produktivnosti + 4 %
- povečanje izvoza na račun zmanjšanja prodaje na domačem trgu, ker je le-ta v občutni stagnaciji
- preusmerjanje izvoza iz ameriškega na zahodno evropsko tržišče, zaradi močnega padca USA \$
- pokrivanje potreb po delovni sili izključno s prerazporejanjem proste delovne sile iz TOZD z nezasedenimi kapacitetami na TOZD kjer se javljajo potrebe

- kljub zamrznitvam na področju cen na domačem trgu, predvidevamo v letu 1988 140 % inflacijo, katero tudi vgrajujemo v izračun plansko-nabavnih cen in plansko-prodajnih cen

- tako za prvo polletje predvidevamo cca 6 % rast inflacije na mesec za drugo polovico leta pa cca 9 % inflacijo mesečno

- ker smatramo za nesporno rast nabavnih cen po uradni ali po sivi poti, kar narekuje praksa v minulih obdobjih, bo moralo priti do ustrezne korekcije tečajev valut proti dinarju, sicer poslovanje ne bo možno.

- Ker v letu 1988 ne planiramo investicij v tehnologijo, bomo planirano rast produktivnosti dosegli z boljšim izkoriščanjem kapacitet oz. z boljšo organizacijo dela v proizvodnji.

PLAN IZVOZA ZA LETO 1988

v USA \$			
TOZD	Dejansko 1987	Plan 1988	Indeks
TVP	1.614.300	2.385.000	148
ŽAGA	339.800	270.000	79
TPI	34.900	-	-
BOR	2.322.300	2.687.000	116
SIGMAT	266.150	467.000*	176
TDP	9.340.150	11.200.000	120
TSP	3.844.100	4.700.000	122
TPP	2.651.200**	2.535.000	96
LIPA	120.000	249.000	207
TAP	17.300	50.000	289
TKO - M	-	1.429.000	-
TKO - R	1.519.300	2.584.000	263
TGD	2.482.300	1.900.000	77
Konvertibila	24.551.800	30.456.000	124
Kliring	533.800	TSP 200.000 TVP 100.000	56
SKUPAJ	25.085.600	30.756.000	123

* TOZD SIGMAT: kontokorent Wagner 386.000 \$ redni izvoz: 81.000 \$

** Pri TOZD TPP je zajet samo dolarski izvoz

PLAN UVOZA ZA LETO 1988

v USA \$					
TOZD	Repomat. plan 1988	Rez. deli in rezila plan 1988	SKUPAJ uvoz 1988	Uvoz 1987	Indeks 88/87
TVP	595.000	127.000	722.000	327.100	221
ŽAGA	110.000	25.000	135.000	14.400	-
TPI	-	30.000	30.000	27.400	109
BOR	232.000	80.000	302.000	73.300	412
SIGMAT	194.000	30.000	224.000	206.000	109
(brez kontok.)					
TPE	246.000	70.000	316.000	328.900	96
TDP	490.000	65.000	555.000	376.700	147
TSP	360.000	63.000	423.000	273.000	155
TPP	693.000	50.000	743.000	1.083.800	69
LIPA	72.000	83.000	155.000	85.700	180
TAP	2.100.000	40.000	2.140.000	1.775.500	120
TKO - M	191.000	45.000	236.000	-	-
TKO - R	1.320.000	-	1.320.000	763.300	204
TES	-	60.000	60.000	290.700	21
TGD	180.000	18.000	198.000	186.100	106
Novoles	6.783.000	786.000	7.559.000	5.811.900	130

Ljudske vremenske napovedi - februar

Če jazbec pred luknjo na soncu je zdaj, gre za štiri tedne rad nazaj.

Če je februarja pretoplo, bomo v aprilu za pečko.

Če je na Blažovo oblačno, bo na Jurjevo privlačno [travnato].

Če je svečnica preveč moče dobila, bo zemlja med letom malo pila.

Če je svečnica topla in sončnega vremena, bodo čebele bogate in dobrega plemena.⁰

Če je svečnica topla, sneg in mraz prinaša, če je mrzla, ga pa odnaša.

Če kaplja od sveče prej kot od strehe kane, huda zima še nori in kakih 27 dni ostane.⁰

Plan dohodka in njegove delitve za leto 1988

Realizacija domači trg	92.840.800
Realizacija izvoz	67.185.800
Devizna stim. + teč. raz.	18.585.400
Int. dev. stimulacija	2.018.720
Interna realizacija	72.138.400
Prejete obresti	1.696.590
Ostali prihodki	3.000.000
CELOTNI PRIHODEK	257.465.710
NMS	149.764.300
Plan prihrankov pri DIS	(5.729.000)
Prenos odstopanj	0
Revalor. porab. sredstev	13.527.500
FIS	29.956.585
Plan. prihranki pri FIS	(2.997.000)
Amortizacija	4.674.300
Revaloriz. amortizacije	3.365.480
Obveznosti do DSSS-MS	2.222.000
Int. dev. komp.	2.018.720
Revaloriz. stroški	14.329.500
Ostali stroški	0
SKUPAJ POR. SREDSTVA	211.132.385
DOHODEK	46.333.325
Obveznosti do DSSS	3.538.576
Obresti od kreditov	3.759.500
Zavarovalne premije	911.500
Obveznosti iz dohodka	5.180.700
SKUPAJ OBVEZNOSTI	13.390.276
ČISTI DOHODEK	32.943.049
OSEBNI DOH.	32.897.319
Reze. sklad	0
NETTO OSTANEK	45.730

— Ob sedaj veljavnih pogojih poslovanja bo tečajna politika morala zagotoviti vsaj planirano rast valut, sicer bo rezultat poslovanja še bolj neugoden, ker gibanja na trgu nabave ne kažejo na zaustavitev nabavnih cen.

— Ker niso znani parametri gospodarske politike za leto 1988 ne moremo planirati gibanja povprečnih mesečnih tečajev, čeravno je rezultat poslovanja v DO Novoles bistveno odvisen od tečaja, saj predstavlja vsak procent januarskega tečaja

(1.260 din za 1 \$) pri mesečnem izvozu 2.500.000 \$ kar 32.500.000 din na mesec.

— V planu upoštevamo devizne cene znane v mesecu januarju in ne planiramo povečanja le-teh, razen že določenih povišanj.

— Tečajne razlike in eksterna devizna stimulacija je planirana po trenutno veljavnih plačilnih rokih in veljavnih predpisih o deviznih stimulacijah.

— Plan izvoza je večji od realizacije v letu 1987 za 24 %. Ker

so pač možnosti prodaje na domačem trgu slabe, je vse močnejša usmeritev v izvoz nujna, vendar bo potrebno med letom izvajati ustrezen izbor programov, vključno s pospeševanjem preusmeritve na evropsko tržišče, zaradi doseganja čimboljše dohodkovnosti. V kolikor se bodo razmere na domačem trgu v toku leta spreminjale, se bomo temu ustrezno prilagajali.

— Fizični obseg prodaje na domačem trgu planiramo proti realizaciji v letu 1987 v višini

100,00 %. Ker pa so okoliščine v katerih opredeljujejo letni plan zelo nejasne, posebno pri stopnji inflacije ter ostalih pogojih gospodarjenja, bodo potrebna določena medletna prilagajanja oz. usklajevanja.

— Navedeni podatki o pričakovani inflaciji predstavljajo zgolj oceno, saj za eksaktnije izračune ne razpolagamo z ustreznimi parametri.

— V plan vgrajujemo tudi nadaljnje zniževanje zalog za cca 15 % povprečno za leto 1988.

APS

NEKAJ ZANIMIVIH

Kako nam včasih zagode tiskarski škrt!

Pravijo, da so škrtje pravljica bitja, torej bitja, ki obstajajo le v domišljiji. Da pa en škrt le v resnici obstoja, bomo dokazali. Govora bo o tiskarskem škrtu. Ta se večkrat pojavi v domala vseh časopisih, tudi v našem glasilu. Poglejmo, kaj nam je zagodel v preteklih dveh številkah.

»V petek, 4. decembra 1987 so bili pogovori z delegacijo iz Sovjetske zveze o prenosu tehnologije za izdelavo kopalniških korit (pravilno kadi) v SZ« (NOVOLES, 18. dec., št. 12, 1987 podnapis pod sliko).

»Med tem časom bodo predstavniki iz SZ organizirali sesta-

nek med našimi in njihovimi tehnologiji iz kmetijske (pravilno kemijske) stroke, da bodo proizvedli kvaliteto ruskega monomera in drugih materialov... (NOVOLES, 27. jan. 1988, št. 1., Poslovni stiki s Sovjetsko zvezo).

Za začetek naj bo dovolj. Bralce naprošamo, da nam pošljejo tekste, kjer je tiskarski škrt zagodel kakšno hudo-mušno ne glede na izvor oz. glasilu.

Urednik

Iz dela sindikta

V enem naših tozdov je delavski svet **pozval** sindikalno organizacijo, da v roku enega tedna skliče svojo **sindikalno konferenco**. Kaj menite, je kaj nejasnega v tej dikciji!?

V brežiškem IMV uspešno preizkusili stavkovna pravila

BREŽICE, 17. februarja — Večina od okrog 200 zaposlenih v tozdu IMV, ki v Brežicah proizvaja avtomobilske priklole, je danes zjutraj prekinilo delo, očitno nezadovoljna z včerajšnjim izplačilom osebnih dohodkov. Ko so dobili zagotovilo, da bodo v petek obveščeni o morebitnih obračunskih napakah ter dobili odgovore na preostale zahteve, so se po malici vrnili na delo. Desetčlanski stavkovni odbor je medtem že pretresel sporna vprašanja, ki zadevajo osebne prejemke ter organizacijske nesporazume vse do zagat pri razporejanju delovnega časa zaradi zamud pri dobavi materiala. To je bil tudi preizkus stavkovnih pravil, ki se je odlično obnesel. (V. P.)

DELO, 17. 2. 88

ZAHVALA

Ob smrti drage mame Marije Derganc se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD TSP za venec ter sodelavcem montaže za denarno pomoč.
hčerka Dragica Šenica

Ob smrti moje mame Vrtačič Jožefe se iskreno zahvaljujem organizaciji sindikata za venec in sodelavcem TPI za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Molek Zvonka

Ob smrti mojega očeta Jelonič Ludvika se iskreno zahvaljujem organizaciji sindikata za venec in sodelavcem TPI za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Frkat Magda

Poškodba očesa

Do poškodbe očesa lahko pride dokaj hitro. Že majhna nepazljivost je lahko usodna. Pri delu v Novolesu je nevarnost tega zelo velika, zlasti v posameznih tozdihi. Do poškodbe očesa praviloma pride tedaj, če se ne uporabljajo zaščitnih sredstev, zlasti pa, če se ne upoštevajo navodila za delo. Poškodbe očesa so običajno hude, s težkimi posledicami. Zelo hitro lahko pride do izgube vida. Ob poškodbi enega očesa je možna prizadetost tudi drugega očesa. Primer poškodovanja očesa si oglejte v priloženi ilustraciji. Delavec pripravlja stroj. Ko stroj požene v obratovanje, pogleda delavec pod zaščito in nesreča je tu. Obdelovanec mu je priletel v oko in ga poškodoval.

Če sever konec svečana brije,
nam dobre letine up zasije.⁰

Do svečnice mlaska, po svečnici praska.

Jasen in sončen dan svečnice
obeta dobro za lan.⁰

Kadar je na svečnico dež in
Blaževo lepo [3.], veliko v jeseni
vina bo.⁰

Kadar je na svečnico jug, je še
daleč plug [— bo huda zima].

Kadar je svečnica jasna, obeta
čebelicam hasna.⁰

Kadar je svečnica oblačna,
kmetica ne bo lačna.

Kadar je svečnica zelena, je
velika noč snežena.

Kadar Matija [24.] zmrzuje,
še 40 dni mraza prerokuje.

Kakor na Petrovo vreme kane
[21.], tako ves mesec ostane.

Kakršno vreme na Petrovega
stola dan, tako bo ostalo še
mesec dan.

Kolikor na svečnico škrjanec
žvrgoli, toliko ga po svečnici sli-
šati ni.⁰

Matija led razbija, če ga ni, ga
pa naredi.⁰

Petra stol [22.] mrazi, zima še
dolgo trpi.⁰

Petrovega stola zima dolgo ne
odkima.

Po 8. svečanu gre sonce z gora
v ravnine, novembra pa z rav-
nine na gore.

Raje vidim svečana na polju
volka, kakor v srajci moža.⁰

INOVATOR

Z 2. številko Novolesovega glasila začenjamo v letu 1988 z izdajo posebne rubrike »INO-VATOR«. Namen te rubrike bo obveščanje delavcev Novolesa o delu na področju inventivne dejavnosti, o novostih tehnične in družboslovne narave, ter o dosežkih Novolesovih inovatorjev. Najpomembnejše pa bo intenzivnejše pospeševanje inventivne dejavnosti v naši delovni organizaciji.

Že nekaj let pišemo parole in govorniki v Jugoslaviji povzdigujejo glas, ko izgovarjajo besede namenjene inovatorstvu.

Ta oblika spodbujanja inovativne dejavnosti spada med manj uspešne, saj so rezultati le te pičli. Veliko uspešnejše so akcije s konkretnimi oblikami stimuliranja ter afirmiranja inovatorjev. Dejstvo je, da naša domovina vse bolj izostaja za svetovnim razvojem, ki ni osredotočen samo na velike raziskovalne projekte, temveč na vsako plodno idejo, v ali izven delovnega procesa.

prihodnosti moral doživeti dopolnitve in popravke, da bo ostal aktualen. Kljub temu pa se bomo v današnji rubriki in v naslednjih dotaknili bistvenih točk pravilnika.

Z omenjenim pravilnikom urejamo medsebojne pravice in obveznosti med temeljno organizacijo in avtorjem inventivnega predloga. Delavci spodbujamo iskanje in predlaganje inventivnih rešitev, ki prispevajo k večanju produktivnosti in dohodka z razvijanjem delovnih sposobnosti in znanje delavcev, k razvijanju in uporabi znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov, k razvijanju ponudb pri delu, prihrankom na materialu in energiji, izboljševanju izdelkov ali postopkov, boljši kakovosti in organizaciji dela, ohranjanju delovnega okolja, varnosti pri delu ter gospodarnjšemu izkoriščanju delovnih sredstev, predmetov dela in delavčevega časa na vseh področjih dela. V temu dolgemu stavku, ki zajema 2. člen pravilnika bi z drugimi

biti v dejavnosti delovne organizacije in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

Tehnična izboljšava je vsaka tehnična rešitev, ki prispeva k racionalnejši uporabi tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, ki prispevajo k boljši kakovosti proizvodov, racionalnejšemu gospodarjenju z materialom in energijo, večji varnosti pri delu in s tem k večji produktivnosti združenega dela.

Koristni predlogi so iniciativni predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev ali izvajanje kate-rekolni funkcije v temeljni organizaciji, pa se v smislu določb zakona o patentih in tehničnih izboljšavah ne štejejo za izume ali tehnične izboljšave.

V današnji številki zaključu-

jemo teoretični del, katerega nadaljevanje bo v naslednji številki s temo »postopek predlaganja, vložitve in uveljavitve inventivnega predloga«. Vsakokrat pa bomo predstavili eno od izpeljanih primerov inovacije v DO Novoles.

Na zaključku bi še enkrat poudaril, da smo v Jugoslaviji na področju inventivne dejavnosti še vedno prepočasni, čemur tudi med drugim botrujejo nevoščljivost, neprilagodljivost in primeri, katerega ilustracija je priloga članku. V naprej se zahvaljujem za sodelovanje in pomoč tov. Šterbenc Alfonzu in dr. Balogu, ostale pa vabim, da s svojimi predlogi prispevate k izboljšanju našega kotička.

Janez Doltar

Delovne skupine — morda malo drugače

Morda bi si kdo mislil, da so delovne skupine izum našega samoupravljanja. Temu ni tako, kajti zapadni tkzv. kapitalistični sistemi razvitih držav, so v svojem razvoju do danes preizkušali razne oblike in sisteme, kako motivirati delavca k boljšemu delu, po kakovosti, količini in znanju. Seveda bi razmišljali narobe, če bi domnevali, da se te skupine ukvarjajo z brezplodnimi potrjevanji raznih zaključnih računov, planov, delitve dohodka, os. dohodkov, investicij in podobno z dviganjem rok. Za razliko od naših delovnih skupin, se v zadnjem času nekateri nemški svetovalni inštituti angažirajo uvajati novo obliko delovnih skupin z dokaj nenavadnim imenom »kvalitativni krogi«. Ta oblika naj bi nadomestila stare kot so npr. delovna grupa, diskusijski krog, grupa za predloge in sl.

Iz revije »HOLZ UND MÖBELINDUSTRI« 1/88 povzemamo članek avtorja dipl. ing. P. Deubel-a pod naslovom »Kvalitativni krogi — zakrite notranje rezerve«, v katerem išče nove poti za kativiranje še prostih notranjih rezerv, predvsem, kot je razvidno iz članka od administrativnih oz. režijskih delavcev. Naloge kvalitativnega kroga so reševanje tehnično-tehnoloških problemov, kvalitete dela in izdelkov, storilnost, inovativnost, torej stvari, ki vlečejo voz uspešnosti in napredka. Povzemam nekaj značilnosti organiziranja in funkcioniranja krogov:

- udeležba je prostovoljna
- običajna hierarhija naj bi ne bila upoštevana
- razmerje predpostavljenih se izključijo
- krogi se formirajo na dolgo časovno obdobje
- teme za proučevanje se izbirajo skupno
- zahteva se samoodgovornost.

Pri ustanavljanju ni pomembna branža oz. dejavnost podjetja, ni pomembna raven hierarhije v kateri naj krog deluje, enako je primeren za nivo neposredne proizvodnje kot tudi za nivo administracije — režije in seveda tudi za mešane nivoje. Namen ustanavljanja je kot podpora poslovnemu vodstvu (seveda če ji le-ta hoče prisluhniti).

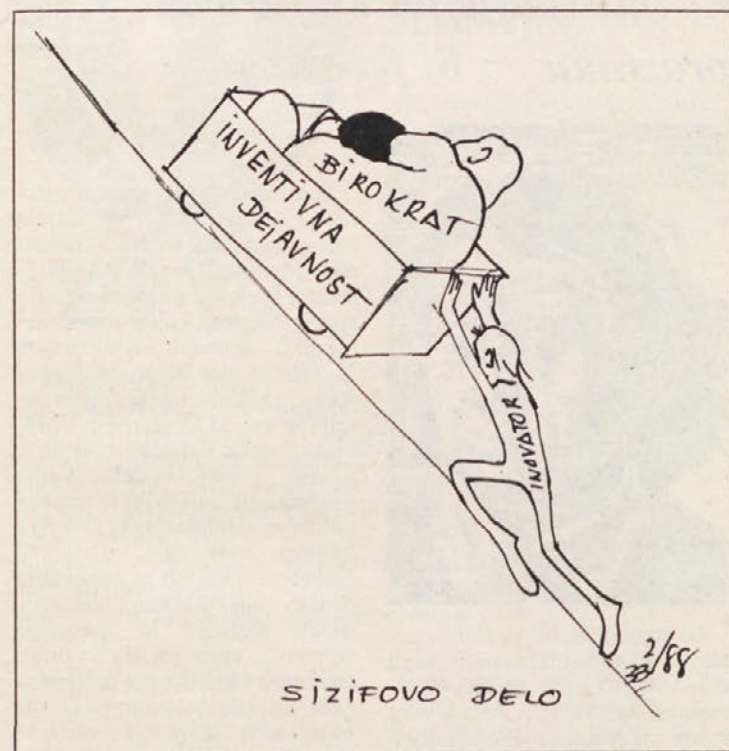
Poslovno vodstvo se mora z ustanovitvijo krogov strinjati, celo iniciativa za ustanovitev naj bi prišla od vodstva.

Ker je v prvi alineji ugotovljeno, da je udeležba prostovoljna je potrebno prvo organizirati, kar se izvrši z zbiranjem interesentov preko oglasne deske, glasila, osebno ali kako drugače. Zaradi lažjega dela je število članov enega kroga omejeno na cca 10 ljudi. Če je interesentov več se delijo v grupe. Ker se sestajajo v določenih enakomernih časovnih obdobjih vendar najmanj 1 x mesečno za eno do dve uri. Po možnosti naj bo debata opremljena s pripomočki za predvajanje, risanje, skiciranje in podobno. Debatu vodi »moderator«, ki spodbuja udeležence k debati in jih usmerja v bistvo problemov. Nujno je, da je moderator strokovnjak iz področja ki ga vodi, ni pa nujno da je iz podjetja.

Teme, ki se na debati obravnavajo so čisto strokovne in obsegajo probleme proizvodnje, odvijanje naročil, prodaje, organizacije, kvalitete ipd.

Če na koncu potegnemo vzporednico k našim delovnim skupinam ob natančni proučitvi prispevka ugotovimo:

— da se naše delovne skupine ubadajo s samoupravnimi problemi, ki ne prinašajo višje pro-

Razkorak, ki nastaja bomo zmanjšali s pravnimi in dovolj stimulativnimi metodami. Novolesov prispevek pa bo, da bomo znotraj organiziranja še bolj pospešeno delali na inventivnem področju.

Naša rubrika bo v prvi fazi imela informativno-teoretični značaj v nadaljevanju pa bo postala konkretnjša s primeri iz prakse.

27. 2. 1979 smo z referendumom na nivoju DO Novoles sprejeli pravilnik o inventivni dejavnosti. Omenjeni akt bo v

besedami lahko rekli definicija inventivne dejavnosti.

Za lažje razumevanje moramo ločiti pojma invencija, in inovacija. Pod pojem invencija razumemo oblikovanje predlogov, pod pojmom inovacija pa uporabo dosežkov inventivne dejavnosti v gospodarski oz. družbeni praksi.

V inventivni dejavnosti se nam pojavljajo termini kot so izum, tehnična izboljšava ter koristni predlog. Izum je vsaka nova rešitev določenega tehničnega problema, ki se da upora-

duktivnosti, nonovativnosti, kvalitete ipd.

— da so naši proizvodni delavci z visokimi normami že na meji zmogljivosti in delajo z večjim tempom kot njihovi vrstniki na zahodu

— da pa morajo taisti delavci mnogokrat sami pripravljati delo, iskati stojke, vozičke, viličarje, delajo na skrajno improviziranih napravah, pripravih, šablonah z iztrošenimi orodji, merili, kalibri itd. itn.

— da je napram gornjim ugotovitvam »priprava dela« oz. režija z administracijo nemalo krat zelo neučinkovita.

Ali je torej potrebno, da s kamerami snemamo delavčeve gibe in proučujemo kako naj dela da bo bolj učinkovit (mimo grede povedano so te metode na »zahodu« že dolgo v zatonu saj je ugotovljeno, da monotonija gibov zmanjšuje zmogljivost delavca)?

Ali ni torej bolj nujno, da kamere obrnemo v »priprave dela« oz. režijo kot celoto in začnemo na tem področju raziskovati ogromne rezerve in jih je

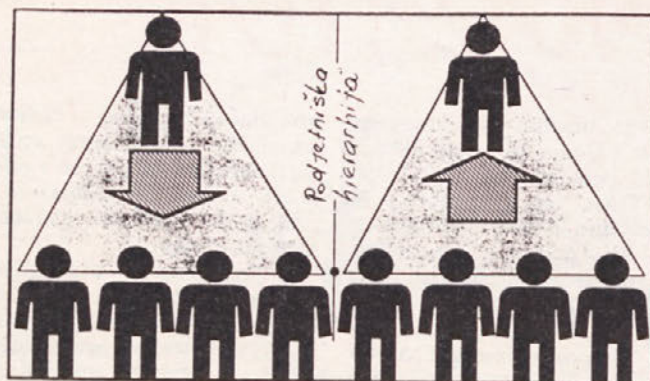
potrebno z organizacijo, motivacijo in redčenjem prebuditi k boljšemu — učinkovitejšemu delu?

Razviti kapitalistični sistem najbolj točno ve, da je vsak režijski delavec breme proizvodnje (to je seveda potrebno jemati z rezervno, saj dobro vemo, da je del režije neohodno potreben in nujen in dobro organiziran tudi zelo učinkovit in poslovno uspešen) zato je v tem sistemu pritisk na režijo mnogo mnogo večji.

Ali ni morda opisana oblika motiv za ustanovitev delovnih skupin znotraj režije, razbremenjene s sklepanjem samoupravnih aktov temveč združevanje znanja z zavestjo, da ne moremo in ne smemo vedno nalagati bremen le na proizvodnega delavca?

Morda bo to vrzel deloma zapolnilo novo ustanovljeno društvo inženirjev in tehnikov, ki je po svoji funkciji, delovanju in kadru ki je k društvu pristopilo poklicano, da potrdi ali ovrže take domneve.

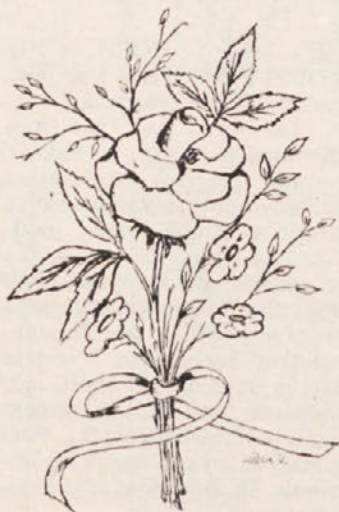
M. P.

Značilnosti delovanja »Krogov«

- vodstvo določa kaj je potrebno delati	- sodelavci slušajo sodelavet.
- večji del zaposlenih ima nalogo izvajati	- podjetniška identiteta si poveča
- stroški niso vedno dovolj izkoriščeni	- "luknje" v informacijah se zapolnijo
- motivacija je "normalna"	- rezultati so dobrodošli tako vodstvu kot sodelavcem
- komunikacija je "eno" = smer na čista	

Ob 8. marcu

MOJA MAMA

Mama, ti si kot roža,
ki v pomladi cveti,
ki nje cvet me boža
in ki tako lepo diši.

A tudi sonce tako ne greje
kot tvoj obraz, ko se smeje,
tvoje roke zgarane so
in zaspano je tvojo oko.

Mama, v tvojih očeh je nasmeh
in tvoje srce sije kot sneg,
ti si kot jutranja zarja,
ki me nežno zbudi.

Iskra nobena tako ne žari,
kot po tebi moje srce hrepeni.
Ne vem, kaj naj ti za praznik podarim
in s katero besedo naj te razveselim.

Maja Rudolf, 6.b

Razmišljanje ob kulturnem prazniku — 8. februarju

Ni naključje, da je 8. februar slovenski kulturni praznik. Na ta dan 1849. leta je v 49. letu starosti umrl naš največji pesnik vseh časov dr. France Prešeren. V spomin na tega velikana naše poezije se tako mladina kot odrasli zbiramo na proslavah in akademijah. Mislim, da ga ni Slovenca, ki ne bi poznal Zdravljice, ki jo je uglasbeno RK SZDL predlagal celo za slovensko himno, Vrbe, Mornarja, Sonetov nesreče, Krsta pri Savi...

Ljubiteljsko se s kulturo ukvarjam že vrsto let in moram reči, da sem preživel obdobja nenaklonjena kulturi. Ker so bile veliko bolj čislane materialne kot duševne dobrine človeka in da se je »vest čisto,

dobro djanje svet zaničvati zagovoril.«

Razmere se sicer počasi spreminjajo, čeprav bo še trajalo nekaj časa, da se bo v našem narodu prebudila zavest, da je cenjen le narod s kulturno tradicijo in bogatim kulturnim življenjem. V delovnih organizacijah je kultura več ali manj prepuščena peščici zanesenjakov — ljubiteljev, ki poizkušajo ohraniti bogata kulturna izročila v pesmi, v sliki, v delu. Večje organizacije imajo v ta namen kulturne animatorje, ki skrbijo za kulturo, ekskurzije, izlete. V Novolesu smo ob razumevanju posameznih vodstvenih delavcev uspeli nastaviti le športnega referenta, upam pa, da bo prišel čas tudi za kulturnega animatorja. Lani smo začeli s projektom kvalitete življenja v Novolesu in bi rad, da bi s tem po precej sušnih mesecih nadaljevali.

Izkušnje so pokazale, da smo delo na kulturnem področju dobro zastavili, da smo čustva morda prebudili, da so apetiti po kulturnem življenju večji in da bo treba ta nivo zadržati, če ne zvišati. V zadnjih dveh letih smo imeli v Novolesu po en kulturni dogodek na mesec, kar smatram, da je velik napredek. Tak način vzpodbujanja kulturnega življenja bi radi ohranili tudi v bodoče ob moralni in finančni podpori delavcev in vodstva naše DO.

Prešeren je zapisal:
Slab je kdor se s petjem ukvarja,
Kranjec moj mu osle kaže,
njemu vedno sreča laže,
on živi, umrje brez denarja.

Pesnikova grenka izkušnja in spoznanje naj izzvenci kot priznanje vsem, ki so na področju kulture v NOVOLESU organizacijskim, finančnim in kadrovskim težavam navkljub precej naredili.

Naj svoje razmišljanje končam s popotnico novi komisiji za kulturo z vedrejšim verzum v iskrenem upanju, da bi vremena Kranjcem se zjasnila...

Drago Medic

S konstitutivne seje komisije za kulturo Novoles

Dne 10. 2. 1988 ob 13. uri je bila v sejni sobi DSSS 1. letošnja redna seja komisije za kulturo. Na seji je bilo prisotnih 10

novooizvoljenih članov. Pod prvo točko dnevnega reda je bilo izvoljeno novo vodstvo v sestavi: Doltar Janez – predsednik DSSS Šenica Andrej – nam. preds. TES Fabjan Julka – tajnik ŽAGA

V nadaljevanju se je bivilsi predsednik komisije tov. Medic Drago, podal poročilo o delu komisije v preteklem mandatnem obdobju. Ugotovljeno je bilo, da je komisija svoje delo v tem obdobju uspešno opravila.

Za prihodnje dve leti je bil plan delovanja komisije opredeljen predvsem v tem, da se nadalje razvija amaterska kultura novolesovih ustvarjalcev in da se približuje tudi profesionalna kultura delavcem Novolesa. Glede slednjega je komisija pripravila akcijski program obiskov koncertov v Cankarjevem domu v Ljubljani, katerega poudarek bi bil večja udeležba delavcev iz TOZD-ov in ne samo DSSS.

Komisija za kulturo
DO Novoles

Damengambit Tigran V. Petrosjan – Fisher, 23. 10. 71

1.	d2-d4	Sg8-f6
2.	c2-c4	e7-e6
3.	Sg1-f3	d7-d5
4.	Sb1-c3	c7-c5
5.	e2-e3	Sb8-c6

Tekmovanje se je tako prevesilo v drugo polovico. Do konca so ostali še trije turnirji, po štirih že izvedenih pa je tov. Novak Zmago še utrdil svoje vodstvo. Za razvrstitev od drugega do sedmega mesta pa je situacija negotova. Rešitev bo verjetno znana šele po zadnjem turnirju.

Vrstni red po 4 turnirjih:

1.	Novak Zmago	DSSS	139,5 točke
2.	Muhič Jurij	ŽAGA	99 točk
3.	Fortuna Jože	ISKRA	92 točk
4.	Majster Mladen	ŽAGA	90 točk
5.	Kosmina Gorazd	DSSS	80,9 točke
6.	Kosmina Ciril	OŠ	78,2 točke
7.	Medved Slavko	BLP	67,9 točke
8.	Muhič Jure	GG	54,2 točke
9.	Černač Sandi	ISKRA	51,6 točke
10.	Turk Janez	TPP	51,6 točke

Kot partijo tega meseca vam predstavljamo eno izmed nesmrtnih šahovskih partij, šahovskega genija Bobija Fisherja.
ŠD NOVOLES

TEKMOVANJE ZA NAJBOLJŠI ŠPORTNI TOZD

Rezultate FRICOVEGA POKALA smo za letos upoštevali tudi ekipno smučarsko tekmovanje med TOZD DO NOVOLES.

Rezultati so naslednji:

TOZD	točke—ekipno	točke med TOZD
1. BLP	207	19
2. TDP	183	15
3. TPE	178	12
4. TAP	148	10
5. TES	132	9
6. TSP	127	8
7. DSSS	100	7
8. TVP	68	6
9. TPI	57	5
10. TPP	53	4
11. ŽAGA	46	3
12. TKO	32	2
13. LIPA	31	1

Planinska sekcija

Na sestanku vodstva planinske sekcije smo si določili okvirni plan izletov za leto 1988. Dokončno ga bomo potrdili na občnem zboru ŠD, do takrat pa prosimo vse planince, če eventualne predloge, oziroma pripombe sporočijo Veselič Vinku TSP.

PLAN IZLETOV 1988

februar – STOL (izlet v okviru PZS), 1 dan
marec – POREZEN (izlet v okviru PZS), 1 dan
maj – GOLICA (izlet v okviru PZS), 1 dan
junij – KLEK, Zavižan (izlet na Velebit), 1 dan
julij – OLIMP (osrednji letošnji izlet), 8 do 10 dni
avgust – KRN, 2 dni
september – TRIGLAV (vsakoletni vzpon Novolesovcev na najvišji vrh Slovenije), 2 dni
oktober – neznano (zaključni izlet planinske sekcije)

Obenem obveščamo vse planince, da bo članske znamke, kot tudi izkaznice Planinske zveze Slovenije moč dobiti od marca dalje pri referentu za oddih in rekreacijo tov. Kosmina Gorazdu v KSS. Planinski pozdrav!

Šahovski kotichek

Tudi februarški redni mesečni turnir je bil dobro obiskan. Udeležilo se ga je 14 šahistov. Po tri-najstih odigranih kolih smo dobili naslednji vrstni red.

1.	Novak Zmago	DSSS	12 točk
2.	Černač Sandi	ISKRA	10 točk
3.	Kosmina Ciril	OŠ	10 točk
4.	Kosmina Gorazd	DSSS	7, 1/2 točk
5.	Majster Mladen	ŽAGA	7 točk
6.	Sašek Alojz	TPP	6, 1/2 točk
7.	Turk Janez	TPP	6, 1/2 točk
8.	Fortuna Jože	ISKRA	6 točk

Iz smučarskega tečaja na Kobli

Kadrovske vesti za mesec januar 1988

TOZD TVP:

ODŠEL: Cizerle Boris (v JLA)

TOZD ŽAGA:

PRIŠLI: Pejić Ilija (iz JLA), Doberdrug Silvo (iz JLA), Tolar Cvetka (iz TSP)

ODŠLI: Kočman Jože (upokojitev), Razdrh Mirko (v JLA), Kadribašić Bajram (disciplinska izključitev)

TOZD BOR:

PRIŠEL: Zorić Dušan

ODŠLI: Kodrić Franc (v JLA), Stanić Alojz (sporazum), Drnovšek Branko (sporazum), Ajster Franc (v JLA), Požun Jožef (v JLA), Kvartuh Jože (v JLA), Švalj Jožef (v JLA)

TOZD SIGMAT:

ODŠEL: Kurtović Juro (smrt)

TOZD IGK:

PRIŠLA: Zupančič Renata (iz TAP)

ODŠEL: Dim Stanislav (smrt)

TOZD TDP:

PRIŠLI Uršič Jože (iz JLA), Župevec Božidar (iz JLA), Muhić Ana, Plavec Martina

ODŠLI: Pavlenč Slavko (disciplinska izključitev), Struna Janko (v JLA), Horvat Andrej (v JLA), Kastelic Robert (v JLA), Mohorčič Jože (v JLA), Kužnik Angela (sporazum), Lukan Amalija (sporazum)

TOZD TSP:

ODŠLI: Hafner Ivan (v BLP), Tolar Cvetka (Žaga)

TOZD TPP:

ODŠLA: Bukovec Marija (sporazum)

TOZD TAP:

PRIŠEL: Hren Stanislav

ODŠLA: Zupančič Renata (v IGK)

TOZD TKO:

PRIŠEL: Beličič Andrej

ODŠLI: Jakovčič Milka (izjava delavke), Kostelec Martin (upokojitev)

TOZD TES:

PRIŠEL: Horvat Jože

TOZD TGD:

PRIŠEL: Lavrič Jože (iz JLA)

TOZD BLP:

PRIŠEL: Hafner Ivan (iz TSP)

ODŠLI: Pavlin Jože (sporazum), Blatnik Slavko (na prestajanje kazni)

DSSS:

PRIŠEL: Gorenčič Anton

ODŠLA: Avguštin Marija (upokojitev)

Število zaposlenih delavcev v DO Novoles na dan 31. 1. 1988

TOZD	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
TVP	120	147	267
ŽAGA	180	35	215
TPI	74	23	97
BOR	77	50	127
SIGMAT	123	40	163
IGK	64	40	104
TDP	200	216	416
TSP	167	154	321
TPP	105	55	160
LIPA	100	35	135
TAP	74	61	135
TKO	124	65	189
TES	123	32	155
TGD	61	63	124
BLP	94	42	136
DSSS	123	116	239
SKUPAJ:	1809	1174	2983

Obvestilo

VVO Novo mesto kot tudi oddelek v Straži imata v mesecu marcu razpis za sprejem otrok v vrtec.

Vpis v VVE v Novem mestu bo od 1. do 19. 3. 1988 od 9 do 16 ure na upravi VVO, Ragsvska 18.

Vpis v VVE Straža bo 1. in 2. 3. 1988 od 14 do 16 ure in

3. in 4. 3. 1988 dopoldne v VVE Straža.

Obveščam vas, da se v imenovanem roku oglašite na razgovor v kadrovske socialni službi, z namenom, da bo komisija, ki sprejema otroke v vrtec lažje oziroma objektivneje ocenila vašo vlogo.

KSS

Ako je svečnica zelena, bo velika noč snežena.⁰

Ako je pretoplo svečana, bo malega travna počivala brana; ako pa je mraz, se poti obraz.⁰

Ako na svečnico burja vleče, bo dobro leto, ako pa jug, bo slabo.

Bolje volka v hlevu imeti, kot se ob toplem soncu v svečnici greti.⁰

Cene Moznik in stavkovna pravila

Tovariši, slišal sem, da nam je sindikat pripravil stavkovna pravila. To bo nekaj za nas! Grem si jih ogledat na oglasno desko!

Piše: Mladen Majster
Riše: Ivan Balog

